

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (2312) 1994 BIRŽELIS-JUNE 21

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1

Ijungti ar išjungti išeiviją?

Kas seka Lietuvos spaudą, gali jau lengvai pastebėti, kad joje atsiranda vis daugiau straipsnių, išreiškiančių nepasitenkinimą vyriausybės politika, kritikuojančių seimo nutarimus, patvirtinančių kai kurių sluoksnių, ypač pensininkų, varganą ekonominę būklę.

TAME jau abejones keliančiame nepriklausomybės stiprinime, nors daugiau tikėtasi, išeivijai tenka tik stebėtojo vaidmuo. Ir norom nenorom vėl prisimena "nudžiūvusios šakos" įtaigojimo laikotarpis, ta prasme gal net geresnis už dabartinį, nes buvo atviras. Šiandien — žodžiai gražūs, kai reikia paglostantys: ak, kaip puiku, kad per penkiasdešimt metų tėvynės nepamiršote! Išeivių planai ir bandymai įsijungti Lietuvos atstatymo talkon praktiškai nuėjo niekais. Atsimušta į kliūtis ir formalumus, gal dar tebegaliojančią, nors nematomą uždangą, kad neištikytų kokia netikėta "vakarietiška invazija". Apsaugos pradžia — pilietybės atėmimas, paskui lėtas ir sudėtingas jos dalinimas. Ir nebe juokais rašoma, kad Lietuvos vadovams vietinis rusas tapo artimesnis ir savas, negu koks užsienio lietuvis. O ir pilietybę papirkimais kai kurie svetimtaučiai sugeba gauti per savaitę. Nemažai renkasi ženklų, rodančių dabartinės Lietuvos vyriausybės posvyrį į blaškymąsi, kurį daugiausia sukelia asmeninės naudos apskaičiavimai. Todėl nėra ko per daug stebėtis tuo iš tikrųjų keistu išeivijos ir Lietuvos santykių klausimu. Tartum dviejų atskirų kraštų delegacijos jau ne kartą buvo susirinkusios. Kalbėta, konferuota, stovėta prieš fotografus. Nutarimų komisijos ryškio svarbiąsias kalbėtojų mintis, skelbė jas spaudoje. Į pastabas apie menką tokių konferencijų naudą rengėjai dažniausiai atsiliepdavo paaiškinimu: reikia kalbėti. Suprantama, tačiau tos kalbos juk dar nieko nepagerino. Greičiau pablogino, nes klaidino visuomenę, teikiant jai vis naujų vilčių kad ir tos nelaimingos pilietybės ar nuosavybės atgavimo reikais.

Taip besišnekučiuojant, beorganizuojant vis naujus valdžios pareigūnų sutikimus ir priėmimus, po nepriklausomybės paskelbimo pakilęs išeivių entuziazmas — lėkti, skubėti, talkinti, pirkti, investuoti — atslūgo. Ar jis kada bepakils, sunku pasakyti. Aišku tik, kad estai ir latviai savųjų išeivių entuziazmą, jų patirtį ir vakarietiškumą tuoj pat išnaudojo, jokių santykių klausimų nespėdami, bet konkrečiai veikdami. Nors rusų užgulti, jie daug aiškiau ir drąsiau ugdė demokratines idėjas, kylančias iš provakarietiškos laikysenos. Nėra abejonės, kad ta linkme veikti padeda jų išeivių įnašas. Tai jau pradeda pastebėti ir Lietuvos spauda. Štai naujasis "Gimtojo krašto" redaktorius Mėčys Laurinkus savo vedamajame 1994 m. gegužės 26 — birželio 1 d. laidoje, besiaiškindamas apie gyvenimo problemas, tarp kitko pastebi, kad "iš tribūnų ne kartą buvo šaukiamasi išeivių — įvairių sričių specialistų pagalbos ir patarėjų (...) de ja, ši graži idėja nebuvo tinkamai realizuota". Jei ir vyriausybė susiprastų kažkur prašovusi pro šalį, dalykai turbūt būtų galėtų būti pataisomi, nors, kai kurių specialistų akimis žiūrint, nemažai sričių jau yra skaudžiai apgadintų. Išeivijos išjungimas tada, kai valstybei jos labiausiai reikėjo, nedavė nieko gero — nepasinaudota profesionalais ir talentais, o po rinkimų viskas sudėstyta pagal partijos šablonus ir net nevienodą supratimą apie nepriklausomybę, kurios, tiesą sakant, ne visi šiandien Lietuvą valdantys norėjo. Vis dėlto reikėtų dar tikėtis, kad naujos ir solidarios įžvalgos ims sukti viršūnių orientaciją normalėse linkme. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Atmetė vienalytės šeimos įstatymą

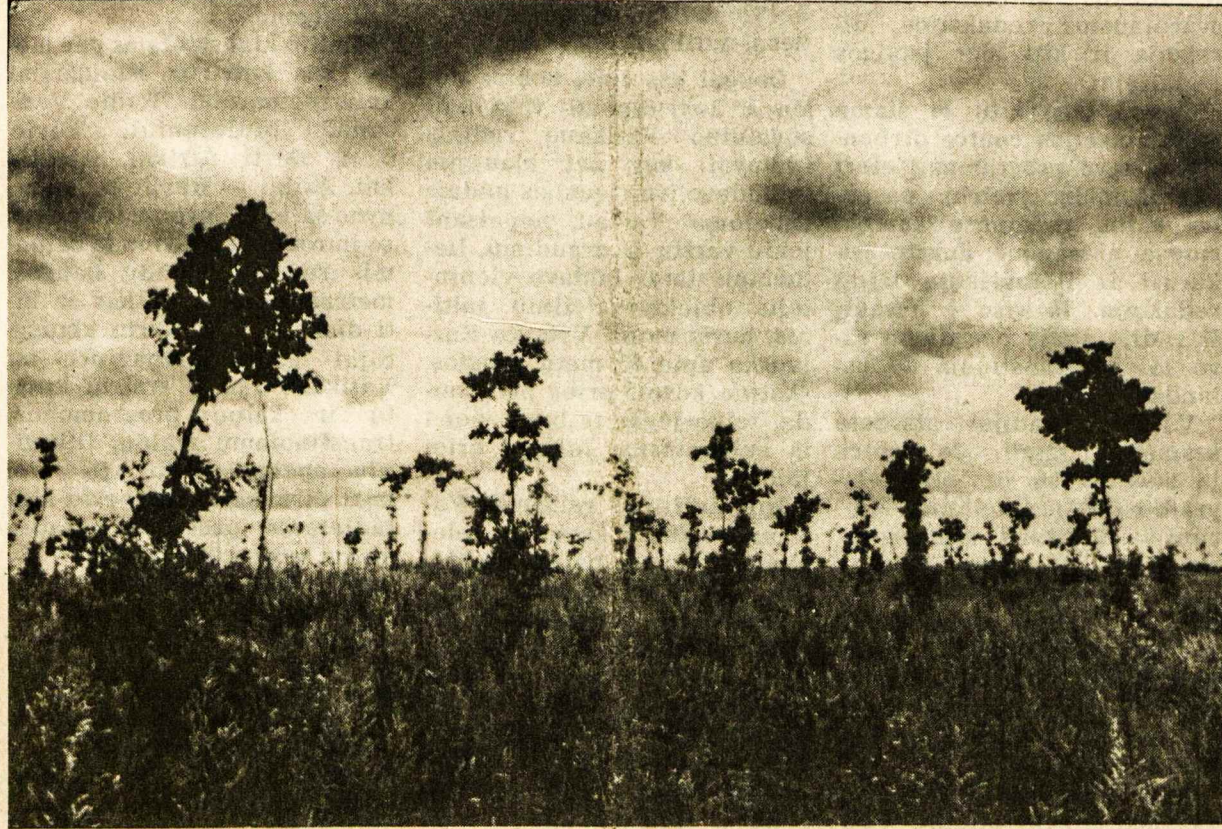
Toronto mieste pastaraisiais metais, gerokai sustiprėjo homoseksualių veikla ir padidėjo jų reikalavimai, ypač liečiantys pilnų teisių pripažinimą vienalytėms šeimoms. Tokiai minčiai pritarė ir Ontario naujų demokratų premjero Bob Rae socialinė vyriausybė, pasisakanti už visų piliečių vienodas teises. Kitokios nuomonės betgi buvo šios provincijos gyventojų dauguma, normaliomis pripažįstanti tik dvilytes vyro ir moteris šeimas. Juk tik šitokios šeimos pagimdo ir išauklėja naujas kartas Kanados ir pasaulio ateitai. Vienalytės homoseksualių ir homoseksualių beveikiškos šeimos šio uždavinio negali atlikti. Tad ir lygybės bei vieno dū privilegijų jos nėra nusipelnusios.

Ontario NDP socialistų premjeras Bob Rae, norėdamas atgauti prarastą gyventojų patikėjimą, savo dėmesį dabar nukreipė į nerimstančią homoseksualių mažumą. Jo teisingumo ministerė Marion Boyd paruošė Ontario homoseksualių reikalavimus patenkinantį vienalyčių šeimų įstatymą nr. 167. Šis įstatymas homoseksualių ir homoseksualių vienalytėms šeimoms būtų suteikęs pilną pripažinimą ir netgi leides išidukrinti bei įsisūnyti vai-

kus. Esą kai kurios vienalytės homoseksualių šeimos jau ir dabar turi vienos narės dirbtiniu apvaisinimu pasigimdytą vaiką, oficialiai auklėjama dviejų motinų. Homoseksualių vienalytėms dvitėvėms šeimoms ši galimybė neįmanoma. Lieka tik įsisūnijimas arba išidukrinimas. Tokio neįmanoma vaikų auklėjimo vienalytėse homoseksualių šeimose nenori įteisinti Ontario gyventojų dauguma.

Jausdamas beveik neįveikiamas kliūtis, Ontario premjeras Bob Rae už įstatymo nr. 167 priėmimą arba atmetimą parlamento nariams leido balsuoti pagal sąžinę. Tas balsavimas po projekto teksto antro skaitymo įvyko birželio 9 d. ir įstatymo priėmimą atmetė užtikrintu balsų santykiu 68:59. Už įstatymą nr. 167 priėmimą balsavo tik 56 NDP socialistai ir 3 liberalai, prieš — visi 22 progresyvieji konservatoriai, 32 liberalai, 2 nepriklausomi atstovai ir netgi tužinas įstatymą nr. 167 paruošusios NDP socialistų vyriausybės parlamentarų.

Teisingumo ministerė Marion Boyd, jausdama pralaimėjimą, buvo pasiūliusi atidėti antro skaitymo balsavimą (Nukelta į 9-tą psl.)

Prasidėjus atgimimui, dr. J. Basanavičiaus gimtinės žemėje pasodinta kelių dešimčių hektarų ąžuolų giraitė. Žmonės važiuoja iš visos Lietuvos su mažais ąžuoliukais, kurie gražiai suvešėjo naujoje dirvoje 1993 m.

Nuotr. Alf. Laučkos

Kančių istorijos audrai aprimstant

("Tėviškės žiburių" klausimus, liečiančius "Lietuvos kovų ir kančių istoriją", atsako jos pradininkas Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkas inž. BRONIUS NAINYS, atskleidžiantis kitą medalio pusę

Pirmiausia atsiliepsiui į Jūsų įvadą, primenantį, jog PLB valdybos paaiškinimas spaudoje dar nėra pakankamas, kad aprimtų sujudusi išeivija. Nežinau, ar pakankamas bus ir šis paaiškinimas, o pagaliau ir pats pertvarkytas dokumentų rinkinys su plačiais, gal net trijų spaudos lankų, komentarais ir kitais priedais, nes iš tikrųjų man sunku suvokti tikrusios priekaištautojų tikslus.

Tačiau ir Jūsų klausimus bandysiu atsakyti, žinodamas, kad yra ir nuosaičių žmonių, nesiekiančių nei manęs, nei PLB valdybos, nei paties užmojo sunaikinti, bet norinčių padėti iš tos nedėkingos būsenos išsikapstyti. Yra ir objektyvių pasisakymų — rinkinį skaičiusių ir jį vertinančių žmonių be jokios pašalinės įtakos. Ypač Lietuvos spaudoje. Yra ir išeivijos spaudą pasiūtusių objektyvių rašinių, tik nežinia kodėl iki šiol jie nespasidėdami. Esu gavęs ir rinkinį teigiamai vertinančių asmeniškių laišku: iš žinomų išeivijos mokslininkų, žurnalistų, bendradarbių, nusistebinčių tokia aštria, tiesiog panikiška, asmeniškumais grindžiama kritika. Tai ir paskatina atsakyti į Jūsų klausimus, tikintis, kad nuosaičių skaitytojų būsiu teisingai suprastas.

— Kiek mums žinoma, tos knygos leidimo užmojų pradėjus jūdinti, buvo siūloma sudaryti platesnės apimties redakcinę komisiją, į kurią, tarp kitų, būtų įėję ir išeivijos atstovai. Kodėl šito siūlymo buvo atsisakyta?

— Taip mes darėme, ir tokios minties niekada neatsisakėme. Tik redaktorių telkinio sudarymo uždavinio nesiėmė pati PLB valdyba, bet ieškojo autoritetingo istoriko išeivijoje arba Lietuvoje. Aš pats ir kiti PLB valdybos nariai pirmiausia pradėjome kalbėtis su išeivijos mokslininkais: dr. Vytautu Vardžiu, dr. Kęstutiu Girniu, jaunu istoriku Edvardu Tuskeniu. Buvo teirautasi patyrusių visuomenininkų nuomonių. Jų nuomonės atspindėjo ir PLB valdybos paruoštame 16-kos tomų plane. Kai buvo apsispręsta pagrindinį telkinį sudaryti Lietuvoje, tada PLB valdybos atstovas Vilniuje dr. Petras Lukoševičius buvo paprašytas surasti mokslininką-istoriką, kuris sutiktų būti šio užmojo vadovu, sudarytų specialistų telkinį ir imtųsi darbo. Dr. Petras Lu-

koševičius pakvietė daugelio ir Lietuvos, ir išeivijos mokslininkų siūlomą dr. Alfonsą Eidintą. Su juo ir pradėjome tartis. Dr. Vytautas Vardys irgi buvo prašomas į tą telkinį įsijungti ir parašyti tomą apie Vakarų pasaulio požiūrį į Lietuvos okupaciją, tačiau, žinodamas savo darbų krūvį ir šylančią sveikatą, sutiko būti tik patarėjų-konsultantu, parašytų darbų tikrintoju. Dr. Eidinto pasirinkimui dr. Vardys pritarė.

Netrukus dr. Alfonsas Eidintas savo pagrindiniu talkinininku pasikvietė dr. Gediminą Rudį, ir PLB valdyba pradėjo tartis su jais abiem apie didesnio redaktorių telkinio sudarymą. Su jais abiem buvo aptartas ir dabar išėjusio, audras sukėlusio, sovietinių dokumentų rinkinio sudarymas. Į telkinį įsijungė ir dr. Kęstutis Girnius, sutikęs parašyti tomą apie Lietuvos pagrindžio veiklą, o taip pat ir tikrinti visus, Lietuvoje parašytus, kitus tomus. Tiek keturi žmonės ir buvo užmojo pagrindinė mokslinė viršūnė.

O kadangi darbas vyko Lietuvos istorijos institute, kuris kartu su PLB valdyba pasirašė kaip leidėjas, todėl instituto vadovybė irgi tapo atsakinga to darbo atrama. Taigi atrodė, kad vadovų lyg ir užteko. Nors jie ir nebuvo įprastinė oficiali komisija, tačiau tokias pareigas turėjo atlikti.

Vėliau mus ištiko didelė nelaimė: mirė dr. Vytautas Vardys. Paskui, tapęs Lietuvos ambasadorium Vasingtone, iš telkinio pasitraukė dr. Alfonsas Eidintas, paruošęs tomą apie buvusį Lietuvos prezidentą ir Sibiro tremtinį Aleksandrą Stulginskį. Vyriausiu darbų koordinatoriumi tapo dr. Gediminas Rudis. Jo atsakomybė buvo parinkti visi kiti autoriai, kurie, Lietuvos Istorijos instituto priežiūroje, pradėjo ruošti kitus tomus.

— Ar kas iš leidėjų bent kiek susipažino su redaktorių paruoštais tekstais prieš atiduodant juos spausdinti?

— Praėjusiais metais vasario mėnesį per vieną susitikimą

Tėviškės laukuose vėl bręsta naujas derlius

Nuotr. D. Meliūno

Savaitė Lietuvoje

Lietuvoje paminėti

sibiriniai tremimai
ELTA praneša, kad birželio 15 d. Lietuvoje buvo paminėta "Gedulo ir vilties diena". Prezidentas Algirdas Brazauskas, ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius ir kiti valdžios bei Vilniaus miesto pareigūnai padėjo gėlių prie paminklo "genocido aukoms", ant geležinkelio bėgių ir prie garvežio Naujojoje Vilnioje. Vėliau ten pat vyko minėjimas, kuriame dalyvavo Vilniaus tremtinių choras bei ansamblis "Lietuva", kalbėjo politiniai kaliniai ir tremtiniai. Valstybiniame muziejuje buvo išstatyta Gedulo ir vilties dienos skirta paroda. Vilniaus arkikatedroje už gyvus ir mirusius tremtinus aukotos Mišios, po kurių vyko eitynės prie Genocido muziejaus, buvusių KGB rūmų. Dalyviai nešė gėles bei Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavas. Vakare Operos ir baleto teatre buvo grojamas A. Dvoržako (Dvorak) "Requiem".

Užuojautos mirus ambasadoriui

Vasingtone birželio 13 d. mirus Lietuvos ambasadoriui Italijai Stasiui Lozoraičiui, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas pasiuntė užuojautos telegramą ambasadoriaus žmonai Danielai Lozoraitenei, rašo ELTA. Taipgi ministeris pirmininkas Adolfas Šleževičius pasiuntė telegramą jai ir Kaziui Lozoraičiui, ambasadoriui prie Šventojo sosto ir Maltos ordino.

Naujai paskirti ministrai

Kaip rašo ELTA, birželio 10 d. prezidentas Algirdas Brazauskas paskyrė šešis ministrus pagal ministerio pirmininko Adolfo Šleževičiaus pristatymą. Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministeriu paskirtas Mindaugas L. Stankevičius, buvęs socialinės apsaugos ministeris. Bronius Brazauskas, buvęs aplinkos apsaugos departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas, dabar bus aplinkos apsaugos ministeris. Švietimo ir mokslo reikalų ministeriu tapo Vladislavas Domarkas, buvęs užsienio reikalų ministerio pavaduotojas. Perskyrus kultūros ir švietimo ministeriją, kuriai vadovavo Dainius Trinkūnas, pastarasis pasiliko kultūros ministerio pareigas. Profesorius Albertas Vasiliauskas, vadovavęs Lietuvos miškų institutui, paskiras miškų ūkio ministeriu. Prezidento patarėjas ekonomikos klausimais profesorius Aleksandras Vasiliauskas bus naujas ekonomikos ministeris.

Derybos su Rusija
BNS pranešimu, birželio 6 d. į Lietuvą atvyko Rusijos derybų delegacija, vadovaujama ambasadoriaus Viktoro Isakovo. Susitikime su Lietuvos derybų darbo grupe, kuriai vadovauja seimo narys

ambasadorius Virgilijus Bulovas, buvo aptartas susitarimo projektas dėl laikinosios darbinės veiklos ir dėl tarpusavio kelionių. Tarpvyriausybinis susitarimas dėl bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos muitinių srityje buvo pasirašytas. Numatoma atidaryti tris pasienio tranzito punktus, rašo "Amžius" (nr. 23). Lietuvos ir Rusijos centrinių bankų atstovai pasirašė susitarimą dėl atsiskaitymų tarp šių bankų principų ir tvarkos bei susitarė dėl buvusios SSRS "Vnešekonombank" laikytų Lietuvos pinigų indėlių grąžinimo savininkams.

Nors susitikimo metu nebuvo svarstomos karinio tranzito problemos, Rusijos delegacijos vadovo teigimu, pagrindinės Lietuvos ir Rusijos santykių problemos yra Rusijos keleivių ir krūvinių tranzitas per Lietuvos teritoriją. Su jomis siejamas didžiausio palankumo prekybos statuso taikymas Lietuvai.

Lietuvoje pakilusi infliacija

RFERL žiniomis, Lietuvos statistikos departamento vadovas Kęstutis Zaborskas pranešė, kad gegužės mėnesio infliacija Lietuvoje siekė 6,2%. Nuo metų pradžios infliacija kas mėnesį buvusi 4,8%, 2,9%, 3,3% ir 1,6%. Pakilimas įvyko gegužės mėnesį dėl naujo 18% pridėtinės vertės mokesčio. Alkoholinių gėrimų ir tabako kainos pakilo 11,4%, sūsiškimo — 8,2%, apšildymo ir elektros 7,1%, maisto 5,5% ir drabužių — 4,5%. ELTA rašo, jog įvedus pridėtinės vertės mokestį, sostinėje labai pabrango duona. Taipgi padaugėjimas prekių iš užsienio nuolat keičia maisto produktų rinką. Dėl to per pirmąjį metų ketvirtį nuostolingai dirbo 21 pieno ir 3 mėsos perdirbimo įmonės.

Kai kuriose įmonėse neteisėtai pabranginami produktai. Valstybinė kainų ir konkurencijos tarnyba maisto produktų kainas gali kontroliuoti tik stambiausiose įmonėse. Keli cukraus, mėsos ir duonos fabrikai jau nuo 55,000 iki 115,400 litų baudomis buvo nubauti už konkurencijos įstatymų pažeidimus, nerealiai išskeltas kainas norint pasipelninti pirkėjų sąskaita.

Naujas ūkinis teismas

ELTOS pranešimu, gegužės 26 d. prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė respublikos ūkinio teismo teisėjų ir teismo pirmininkės Marytės Mitkuvienės priesaikas. Lietuvos ūkinis teismas yra pirmasis krašto specializuotas teismas, pakeičiantis iki šiol veikusį valstybinį arbitražą, kurio veikla neatitiko Lietuvos konstitucijos reikalavimų. Šio teismo darbas, vykdomas Vilniuje, bus nagrinėti ūkinius ginčus, kylančius iš ūkinės komercinės veiklos. RSJ

Šiame numeryje:

Ijungti ar išjungti išeiviją?

Estai ir latviai išeivijos talka pasinaudojo, lietuviai — ne

Kančių istorijos audrai aprimstant

Pokalbis su PLB valdybos pirmininku inž. Br. Nainiu

"Kalba Vatikano radijas"

Svarbi pasaulinio masto žiniasklaidos įstaiga

Tilžė šaukiasi išeivių pagalbos

Kun. Anupro Gauronsko kreipimasis į geros valios žmones

Ir gerai, ir negerai

Dabartinės sutartys, tikrovė ir prisiminimai

Iš Amerikos į varganą tėvynę

Ar rašytojas A. Solženicinas ras sau vietą tėvynėje?

Išeivijos atžalos yra stiprios

"Nelaikau savęs kompozitore, kuriu kai reikia"

Vilčių ir tikrovės ritmai

Žmonių ir įvykių paveikslai Jono Aisčio knygoje "Rašta II"

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDEJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyta. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Vyta. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$38, pusmetinė – \$20, mėmė – \$50, garbės – \$60 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular \$38.00, supporter \$50.00, honorary \$60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Kančių istorijos audrai...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

su dr. Gediminu Rudžiu ir dr. Alfonsu Eidintu Vilniuje, PLB atstovybės raštinėje, man buvo parodytos kelios krūvos iš archyvų ištrauktų dokumentų, dar neapdorota medžiaga, ir paaiškinta, kad tai yra slapsti NKVD dokumentai apie trėmimus, ryškinantys jų tikslą, organizavimą, vykdymą, brutalumą. Jeigu tiksliai atsimenu, daug tu dokumentų dar buvo originalia rusų kalba, ir lietuvių kalbą neišverstų, todėl tik labai mažą jų dalis buvo skelbta. Įtikintas, kad tai yra labai vertinga, iki šiol labai slepiama medžiaga, pritariu rinkinio sudarymui ir išspausdinimui. Dr. Gediminas Rudis man buvo rekomenduotas kaip rimtas mokslininkas – istorikas, Lietuvos Istorijos instituto narys, aiškaus prieškomunistinio nusiteikimo, pirmasis viešai išskėlęs Molotovo-Ribbentropo suokalbį, Rinių miškėlio žudynes, rinkimuose rėmęs dešiniuosius. Sutikau, kad jis tam darbu vadovautų ir jį koordinuotų. Jokių abejonų dr. Rudžio nepasitikėti man niekas nei tada nekėlė, nei dabar nekelia. Juo, kaip atsakingu redaktorium, pilnai pasitikėjau.

Nežinau, ar kas nors iš Lietuvos istorijos instituto vadovybės rinkinį tikrino prieš atiduodant spausdruvei.

— Kadangi didžiausias nepasitenkinimo krūvis yra verčiamas ant pirmojo tomo redaktorių dėl blogo (ar net šališko) dokumentinės medžiagos atrinkimo, ar yra numatoma kviesti kitus redaktorius tolimesniam tu serijinių knygų paruošimui?

— Labiausiai puolami Henrikas Šadzius ir Vanda Kašauskienė į rinkinio sudarytojų sąrašą pakliuvo tik dėl to, kad jie, turėdami galimybes prieiti prie archyvų, iš jų ištraukė rinkinyje skelbiamus dokumentus. Kituose "Lietuvos kovų ir kančių istorijos" darbuose jie nebedalyvaus. Eugenijus Grunskis jau baigia rašyti dar prieš šį rinkinį turėjusį išeiti tomą "Didieji Lietuvos gyventojų trėmimai", kuris bus tikrinamas PLB, JAV LB ir Kanados LB valdybų bendru sutarimu sudarytos komisijos. Dr. Gedimino Rudžio tolimesnis dalyvavimas priklausys nuo jo paties apsisprendimo. Jis labai paveiktas sukeltos triukšmo, jaučiasi nesuprastas, nusivylęs, užgautas. Ypač skaudus jam kergiamas "tarybinio" vardas.

— Skelbiama, kad ruošiamasi išleisti atskirai redaktorių E. Grunskio ir G. Rudžio paruoštus pirmame tome išspausdintų dokumentų komentarus. Ar Jums yra žinoma, kas trukdė tuos komentarus iš karto įjungti į knygą?

— Svarstydamas rinkinio išleidimą, sutarėme, kad kartu bus ir dokumentų paaiškinimai. Kodėl jų nėra, nežinau. Juk rinkinį ruošė daktarų laipsnius turintieji istorikai, todėl ir turėjo žinoti, kaip tokie leidiniai sudaromi. Netikiu, kad čia būtų kokia nors bloga valia. Manau, dr. Rudis galvojo, kad jo parašyta pratarmė bus tie paaiškinimai, ir jų užteks. Jam atrodė, kad Lietuvos žmonės, penkiasdešimt metų klausęsi sovietinės leksikos, dvideidžių dokumentų prasmę ir dviasį savaime supras, melas nuo jų nepasislėps. Tokia pačia nuomone jis turėjo ir apie išveivijos skaitytąją. Koks lie-

tuvis gali nežinoti, ką sovietinis okupantas vadino banditais, buožėmis, fašistais, antisovietiniu elementu, jeigu tai žinojo ir apie tą laikotarpį rašę vakariečiai istorikai, žurnalistai. Rinkinyje trečiuoju numeriu išspausdintą Serovo instrukciją, į vakariečių rankas patekusią tuojau po pirmos okupacijos, kaip trėmimų brutalumo pavyzdį minėjo ir 1981 metais Londone išleistoje knygoje "Stalino slapstasis karas" (Stalin's Secret War) Levo Tolstojaus vaikaitis Nikolai Tolstoy, išsamiai joje aprašęs Stalino kėslus ir Lietuvos okupaciją.

— Ar pirmojo tomo platinimas galėtų ir turėtų būti "užšaldytas, kaip kai kurie tautiečiai siūlo?

— Platinimas jau sustabdytas. Tai paskelbta spaudoje. Sudaroma komisija, kuri Bendruomenės vadovams padės nuspręsti, kaip dokumentų rinkinį pertvarkyti, įjungiant į jį jau baigiamus ruošti papildymus. Sustabdytas leidimas ir originalia rusų kalba. Į anglų kalbą vertimas net nebuvo pradėtas.

— Pasigirsta apibūdinimų, kad Jūs esate įstrigęs tarp pasitikėjimo ir kontrolės? Ar ta prasme esate nusivylęs pirmojo tomo paruošimu?

— Man atrodo, kad mokslas, taip pat kaip ir kūryba, į kokius nors kontroles varžtus negali būti išpraustas. Jį kontroliuoja tik tokie kraštai, kaip pvz. buvusi Sovietų Sąjunga. Mokslas, juo labiau istorija, negali būti politikos vergas. Vargu ar laisvame krašte rasis laisvas mokslininkas-istorikas, kuris sutiktų dirbti viešokį ar kitokį mokslinį darbą, žinodamas, jog juo nepasitikima, jis bus cenzūruojamas. Juo labiau, jeigu cenzoriai nieko bendro neturi su jo profesija. Taip pat mokslininkas negali būti nesąžiningas. Tad kaip galima mokslininku nepasitikėti, ypač tai dar net iš anksto pareiškiant. Ar tai nebūtų mokslininko įžeidimas?

Tačiau platesnio dokumentų paaiškinimo pasigedau – taip pat, kaip ir kiti žmonės. Daugiau ką nors gal galėčiau pasakyti tik sulaukęs rimtos mokslinės recenzijos, kurios iki šiol dar niekur neteko skaityti. Tačiau labiausiai mane nuyvlė knygos neskaiciusių brutalūs išpuoliai spaudoje, prikerigiantys man tautos išdaviko vardą. Dėl to, kad, pagal juos, rinkinyje sudėti dokumentai rodo ne tikrą, bet švelnų trėmimų vaizdą. Bet atidžiai dokumentus skaitantis be išankstinio nusiteikimo bei kieno nors neigiamo įtaigojimo žmogus, vis dėlto negali nepajusti tikro trėmimų siaubo. Jau pati Serovo instrukcija (Dok. nr. 3) nurodo, kad trėmimus vykdančios operatyvinės grupės turi būti ginkluotos, ginklai turi būti paruošti kovai, kad į numatytą ištremti šeimų namus juos turi ateiti naktyti, švintant, išlaužti duris, prikelkti iš miego, suvaryti į vieną kambarį, iškratyti, duoti tik dvi valandas laiko susipakuoti, vėliau saugoti, neleisti su niekuo kalbėti, nuvežus į geležinkelio stotį šeimų galvas atskirti, sugrūdus į vagonus, duris aklinai uždaryti. Ešelono apstatyti NKVD kareiviais ir saugoti, kad niekas nepabėgtų. Nuvežus į Sibirą, šeimų galvas su juo jų nepasislėps. Tokia pačia nuomone jis turėjo ir apie išveivijos skaitytąją. Koks lie-

“Kalba Vatikano radijas”

Savo programas jis transliuoja 34 kalbomis penkiems žemynams. Veikia ir lietuvių skyrius, įsikūręs dviejuose kambariuose

KUN. K. J. AMBRASAS,
buvęs Vatikano radijo
darbuotojas

Romoje, netoli nuo Tiberio upės, Via della Conciliazione pabaigoj, prie senosios miesto sienos, kuri jau nuo amžių yra berželiais, krūmokšniais apžėlus, nuo senumo aptrupėjusi ir netekusi pirmykštės reikšmės, vadinamajame Palazzo Pio pastate jau nuo 1970 m. įsikūrusios Vatikano radijo svarbiausios redakcijos, direkcija ir kiti šios įstaigos padaliniai.

Čionai tarp kitų 34 šiame komunikacijos centre dirbančių ir savo programas į eterį išleidžiančių įvairių pasaulio kalbų dviejuose kambariuose antrajame aukšte įsikūrusi ir lietuviškųjų laidų redakcija. Iš viso į pasaulį ši radijo stotis per dieną savo laidas transliuoja 24 valandas.

Vatikano radijas atšventė šešiasdešimtmetį. Jo istorija susijusi su bevilio telegrafo išradėjo Guglielmo Marconi vardu. Mat šį italų fiziką, studijavusį techniką Florencijoje ir Leghorne, vos tik pasirašius Laterano sutartį 1929 m., popiežius Pijus XI paprašė Vatikaniui pastatyti radijo stotį, kuriai vadovauti paskyrė jėzuitą T. Giuseppe Gianfranceschi.

1931 m. vasario 12 d. Šv. Tėvas iškilmingai atidarė Vatikano radijo stotį – lotyniškai pasakė įžanginę kalbą, kurią girėdėjo visas pasaulis. 1939 m. mirus Pijui XI, kardinolo Eugenijaus Pacelli, tapusio Pijum XII, pontifikato pradžios iškilmės buvo aiškinamos 9 kalbomis. Šitaip iš kuklaus Marconi laikais Vatikano soduose pastatyto retransliacinio vienaukščio namelio Vatikano radijas išaugo į galingą tarptautinio masto komunikacijos centrą, kuriam dabar vadovauja generalinis direktorius T. Pasquale Borgomeo, techninis direktorius T. Eugenijus Matis, programų direktorius T. Federico Lombardi.

Vatikano radijas ypatingai didžiulės reikšmės turėjo II

Vatikano radijo lietuvių skyriaus redakcija. Iš kairės: J. MALINAUSKAS, A. GRUŠAS, I. VAIŠVILAITE, vedėjas V. VEILENTAS, R. KAUSAS

daužytos, langai be stiklų, pilna parazitų. Kad tremtiniai palikti likimo valiai, niekas jais nesirūpina, jie neturi darbo, tinsta iš bado. Ir tai skaitai ne tremtinių atsiminimuose, bet pačių Lietuvos budelių rašytuose nurodymuose, įsakymuose, pranešimuose. Todėl nesuprantu viso to didžiulio šurmulio ir esu linkęs manyti, kad jo kėlėjų tikslas iš tikrųjų yra ne knygos kritika, bet kažkam knyga yra tik priemonė sunaikinti mane, PLB valdybą, Lietuvių bendruomenę.

— Kas, Jūsų nuomone, dabar yra darytina, kad dėl tolimesnės tos istorijos leidybės nebeprisikartotų tokie aštrūs nusi-vylimai?

— Reikia vėl suburti panašią į pradinę, tik gal net platesnę Lietuvos ir išeivijos mokslininkų viršūnę, kuri dirbtų kartu, artimiausiu bendradarbiaudama su autoriais, leidėjais. Tačiau visi jie turi būti profesionalai, savo sričių žinovai, gerai susipažinę su aprašomuoju laikotarpiu. Mėgėjų šiame darbe negali būti. Tik mokslininkai.

— Aplamai, atrodo, kad daugeliui būtų įdomu sužinoti to didžiulio užsakymo schemą: kas užsakė, kas, kada ir su kuo pasirašė sutartį, kas finansuoja, kas darbą vykdo, kas prižiūri?

— Visa schema jau ne kartą

pasaulinio karo metais ir pokariu, kai pasaulis radijo bangomis suzinodavo daugelį juodašimčių tiek nacių, tiek ir raudonojo režimo darbų, kurių pagarsinimas erzino ir kenkė abiejų imperijų vadeivoms. Netgi prancūzų Pasipriešinimo dalyviai slapčiomis dalindavosi eterio bangomis Vatikano perduotus pranešimus. Šis radijas pirmasis 1940 m. paskelbė apie nacių koncentracijos stovyklas, todėl Goebelsas jau buvo prisiekęs jį nutildyti.

Daugel kas žino, kokios įtakos ir koki didžiulį vaidmenį suvaidino Vatikano radijas Lietuvai, kur net klausytis jo būdavo įvairiausiais būdais trukdoma. Tačiau, nepaisant jokių varžtų ir draudimų, lietuviams tatau būdavo vienintelis objektyvus žinių šaltinis, kuris mons. Vytauto Kazlauskio apie 40 metų rengtas, skatino kovoti prieš prespaudą, telkė jėgas ir buvo viena iš sulauktosios laisvės prie-laidų.

Itin didžiulės reikšmės Vatikano radijas kartu su televizijos teisioginėmis laidomis, kuriose daugiausia dalyvauja radijo žurnalistai, įgijo paskutiniaisiais metais, kai dabartinis popiežius Jonas-Paulius II, šiam radiui skiriamas nemažai dėmesio, daugyk yra išsirengęs į apaštališkes keliones po visą pasaulį ir 1993 m. rugsėjo mėn. pasiekė net Lietuvą.

Vatikano radijas, atidžiai iš anksto sekąs popiežiaus darbo ir veiklos dienotvarkę, numatomus renginius, susitikimus, daromus diplomatinis žingsnius, supažindina penkis žemynus su popiežiaus rengiamomis ar skelbiamomis enciklikomis, visą Katalikų Bendriją liečiančiais potvarkiais. Jis platina sielovadinius, evangelizacinius dokumentus, gvildena dvasinio gyvenimo naujoves, daugel kur pasaulyje esančių įvairių įstaigų darbą, svarbiausius poslinkius, netgi politines, kultūrines, ekonomines, socialines ir kitokias sritis, skleidžia įvairaus turinio, žinoma, pirmiausia religinio,

moralinio, filosofinio, teologinio pobūdžio žinias.

Kasdien Vatikano radijo įvairiuose skyriuose ir redakcijose dirbantys žurnalistai gauna specialų vietos reikalam skirtą informacinį leidinį. Iš čia gautas žinias papildoma ne tik verstine medžiaga, bet ir neretai originaliais straipsniais. Vatikano gyvenimo, sielovadinio, evangelizacinio darbo ir kitų Vatikano bei pasaulio gyvenimo įvykių apžvalgomis.

Radijo klausytojams per metus kas ketvirtis išleidžiami keli regioniniai "Radio Vaticana" biuletiniai, kurie būna skirti Afrikai, Amerikai, Azijai — Ramiojo vandenyno šalims, Europai ir kt. Juose nurodoma įvairiomis kalbomis rengiamų laidų bangos, metrai, dažniai, laikas ir kiti duomenys, iš kurių klausytojai gali susipažinti su Vatikano radijo įvairių kraštų ir kalbų programomis, transliuojamų maldų, liturgi-nių apeigų, Mišių, Rožinio, kurį pirmaisiais mėnesių šeštadieniais pasaulio tikintiesiems vakarais kalba pats Šv. Tėvas (19.30 v. UTC).

Vatikano radijas transliuoja ir specialias muzikines laidas, rengia koncertus ir daro jų įrašus, išleidžia radijuje padarytas muzikos įrašų, koncertų, renginių, popiežiaus kalbų, religinio, ekumeninio, sielovadinio ir kitokių sričių įvairaus pobūdžio kasetes (pagėdavimus siųsti: Radio Vaticana, Citta del Vaticano 00120).

Šio radijo darbuotojai žurnalistai kartas nuo karto važinėja į įvairius kraštus. Jiems ypač daug darbo būna tada, kai rengiamasi kokiai nors popiežiaus sielovadinei kelionei, kurių svarbiausi organizatoriai ir vykdytojai kaip tik ir yra Vatikano radijo darbuotojai, kurie neretai skaito įvairias paskaitas, dalyvauja konferencijose, pasitarimuose.

Kartas nuo karto Vatikano radijas išleidžia knygų, parengia nemažai reklaminių plakatų, atvirukų. Vieną tokį plakatą ir kelis atvirukus iš Romos popiežiaus kelionei skirtu automobiliu Vatikano radijo lietuviškų laidų redakcijos rūpesčiu pasiuntė ir į Lietuvą.

Kai kurios redakcijos, ypač energingai šio visuomeninio darbo imasi vokiečių skyriaus vedėjas T. Eb. von Gemmingen, savo gimtuosiuose kraštuose organizuoja radijo bičiulių būrius, kurie ne tik padeda rengti radijo laidas, pasiūlo tematiką, siunčia reklamotinas knygas, bet ir remia morališkai, palaiko finansiškai, aptaria programas.

dybos vardu ją pasirašė dr. Petras Lukoševičius.

Koks tolimesnis to užmojo likimas, šiandien nežinau. Prieš akis – tik šiurpus paveikslas. Kaip jau minėjau, man visiškai nesuprantamas visuomenės nusiteikimas PLB valdybos, ypač mano atžvilgiu, kai knygos ne tik nepavartė, bet net ir nematė, vien tik spaudoje paskaitę, atvirai pasakysiu, labai jau neatsakingus apie knygą atsiliepi-mus, žmonės apšaukia mane tautos išdaviku, užverbuotu KGB agentu, niekina, baudžia, reikalauja atsistatydinti. Knygą liepia išimti iš apyvartos, sunaikinti, sudeginti. Ką visa tai reiškia? Kažin ar tik kažkas tos Lietuvos kovų ir kančių istorijos iš viso nenori, tiesiog bijo, kad ji neišryškintų to, ką kai kas nori nuo žmonių nuslėpti, nes tai jiems gali būti labai nemalonu, o gal ir koki nusikaltimą išryškinti. O gal ši knyga kam nors yra puikus įrankis sukiršinti tarp savęs išeiviją, galutinai supykdyti ją su Lietuva, sunaikinti jai atstovaujančią Lietuvių bendruomenę ir iš ten mus valdyti. Tam tikslui siekti stipri ir veninga už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių jungtis, vadovaujama stiprios vadovybės, ginančios jų interesus, yra labai neparanki, todėl reikia ją sužlugdyti. Gal ir daugiau yra tokių?

Palazzo Pio Romoje, kur yra įsikūręs Vatikano radijas. Šiuose rūmuose dirba ir lietuvių skyriaus redakcija, rengianti programas transliacijai į Lietuvą

A+A
ZIGMAS GEDMINAS,
užbaigęs žemišką kelionę,

paliko liūdinčią šeimą. Užjaušdami žmoną ADELĘ, dukras – REGINĄ, ELYTĘ ir DIANĄ su šeimomis, kartu liūdimė –

Roza ir Kazys Ražauskai,
Detroit, Michigan

A+A
POVILUI DAMBRAUSKUI
mirus Lietuvoje,

jo dukrai LAIMAI giliausią užuojautą reiškia buvę a.a. Povilo ir jo šeimos draugai –

J. B. Červinskai
A. Artiškoni

A+A
MYKOLUI REPEČKAI
mirus,

jo žmonai IEVUTEI, giminėms bei artimiesiems reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdimė –

S. P. Ročiai

A+A
MYKOLUI REPEČKAI
staigiai iškeliauvus amžinybėn,

jo brangią žmoną IEVUTĘ ir seserį ONĄ RAMOŠKIENĘ Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame bei kartu giliai pergyvename tą skaudžią netektį –

Bronė, Juozas Staniai *Ona, Vladas Keziai*
Stasė, Kazys Mileriai

A+A
MYKOLUI REPEČKAI
mirus, žmonai IEVAI ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą –

Lietuvos karo mokyklos XVIII laidos bendramoksliai:

B. Arūnas, K. Batūra, S. Markauskas,
P. Sakalas, J. Skardis, S. Slavickas,
B. Sergautis, A. Stančikas, E. Šlekys

A+A
VYTAUTUI LAUGALIUI,

Sibiro tremtiniai, nenuilstančiai kovojusiam už lietuvių ir laisvę, mirus Lietuvoje, seserims — LIŪDAI STUNGEVIČIENEI, DANUTEI JUŠKEVIČIENEI, broliams – ANTANUI, ZIGMUI, EDVARDUI LAUGALIAMS – jų šeimoms reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdimė –

M. L. Poškai
E. Kronienė
D. W. Żebrowski
A. Kšivickienė

A+A
VYTAUTUI LAUGALIUI

Lietuvoje mirus,

seseris – L. STUNGEVIČIENĘ ir D. JUŠKEVIČIENĘ su šeimomis, brolius – EDVARDĄ Lietuvoje, ANTANĄ ir ZIGMĄ su šeimomis liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučiame –

A. A. Mikalauskai
E. L. Klevai
M. S. Aleksai
E. J. Bajoraičiai

A. Mačiulaitienė
A. F. Matulicz
D. Žemaitienė
A. Mikšienė

A. a. STASYS LOZORAITIS, ilgametis Lietuvos diplomatinės tarnybos narys, ambasadorius Vašingtone, vėliau Romoje, kandidatavęs Lietuvos prezidento pareigybei, po neilgos ligos mirė 1994 metų birželio 13 dieną Vašingtone, JAV-bėse. Palaidotas birželio 17 dieną Dangaus Vartų kapinėse šalia Nekaltai Pradėsios Marijos seserų vienuolyno Putname, CT

Lietuva popiežiaus laiške

Jonas-Paulius II savo laiške Italijos vyskupams mini Vilniaus Aušros Vartus ir Kryžių kalną

Šv. Tėvas Jonas-Paulius II, dar būdamas ligoninėje po šlaunikaulio operacijos, parašė laišką Italijos vyskupams š. m. gegužės 19 d. su gegužės 13 data, kuri jo gyvenime buvo lemtinga. 1981 m. gegužės 13 d. jis buvo peršautas, bet išliko gyvas. Minėtame laiške rašo:

„Rašau šiuos žodžius jums šiandieną, t. y. gegužės 13 dieną iš Augustino Gemelli poliklinikos. Mielieji broliai, leiskite man prisiminti tai, kas atsitiko prieš 13 metų Šv. Petro aikštėje. Visi prisimename anos popietės momentą, kai pistoleto šūviai buvo paleisti į Popiežių, siekiant jį nužudyti. Kulka, kuri perėjo per žemutinę kūno dalį, dabar yra Fatimos šventovėje; Juosta, per kurią perėjo kulka, dabar yra Jasna Gora šventovėje. Motiniška ranka taip nukreipė kulka, ir su mirtimi bėkovojoantis Popiežius, skubiai nuvežtas į Gemelli polikliniką, sustojo ties mirties slenksčiu.

Praėjusių metų rugsėjyje, kai galėjau žvelgti į Dievo Motinos veidą Aušros Vartuose Vilniuje, kreipiausi į ją didžiojo lenkų poeto Adomo Mickevičiaus žodžiais: „Švenčiausioji Mergele, kuri spindi iš Aušros Vartų ir gini žėrinčią šventovę Čenstakavoje... kuri išgelbėjai mane... nuo mirties!“ Tai pasakiau pabaigoje Rožinio maldų, kurias

kalbėjau Aušros Vartuose. Ir mano balsas nutrūko. Aš žinojau, kad šioji šventovė laukė tokio liudijimo iš Popiežiaus. Kaip Aušros Vartai, taip ir kitos šventovės taip pat to laukė: visų pirma Koliziejus Romoje, Kryžiaus kalnas Lietuvoje ir daugelis kitų „mūsų šimtmečio koliziejų“ vienoje ar kitoje pusėje evangelizacijos, kuri Viešpaties Kristaus vardą atnešė į šiaurę iš Romos ir Konstantinopolio.

Praėjusį Didįjį penktadienį, baigęs Kryžiaus kelią, aš padėkojau Konstantinopolio patriarchui už gražų tekstą ir pareiškiau: „Mielieji, mes turime susitikti vietose, pašvęstose kankinių krauju nuo pat pirmųjų šimtmečių iki mūsų laikų. Mes negalime būti nevieningi! Mes negalime neskelbti tos pačios tiesos apie Kryžius! Žmonijos istorija laukia pilnutinės mūsų vienybės.“ Tai aš pasakiau ir žinau, kad buvau išgirstas ir supastas.

Visa tai buvo lyg ir aidas Šv. Petro aikštėje šūvių, kurie kėsinosi į Popiežiaus gyvybę prieš 13 metų. Toji fatalinė kulka vis dėlto buvo sustabdyta, ir Popiežius gyvena — jis gyvena, kad tarnautų.“

(Visas šio laiško tekstas anglų kalba išspausdintas savaitinėje „L'Osservatore Romano“ laidoje 1994 m. 22 nr. Ten įdėta ir nuotrauka Šv. Tėvo Jono-Pauliaus, besimeldžiančio Aušros Vartuose). Inf.

Komunistinio siaubo muziejus Lietuvoje

„US News and World Report“ birželio 6 žurnaliste Victoria Pope rašo apie buvusią KGB būstinę Vilniaus Gedimino prospekte. Šiandien ten yra muziejus, kuriame buvę kaliniai lankytams paaiškina ir aprodo terorą ir kankinimus slėpusias patalpas. Būstinę užsidarė po 1991 metų sovietų bandyto perversmo, kuris baigėsi Lietuvos nepriklausomybės atstatymu. Pabėgę KGB valdininkai išsivežė daug bylų, kitas naikino.

Balys Radžius, autorės palydovas, vadovavo grupei buvusių politinių kalinių, kurie pusę metų dirbo, tvarkydami likusias bylas.

Straipsnio autorė apibūdina jai parodytą kankinimo celę, prietaisus, vartotus kaliniams tramdyti. B. Radžius taip pat jai pasakojo apie savo pergyvenimus šiame kalėjime, kuriame žiauriai neigieniškos sąlygose psichologinis teroravimas buvo vykdomas kaliniams dvasiškai palaužti. Ji matė neįtikinamą gražų KGB steigėjo Dzeržinskio portretą, klausymosi aparatūrą, naudotą užsieniečių gyvenamuose viešbučiuose ir kitą komunizmo laikų techniką.

Apie B. Radžių rašo, kad jis buvęs 24 m. muzikos studentas, kai jį suėmė dėl prieškomunistinės veiklos Antrojo Pasaulinio karo pabaigoje. KGB saugykloje praleido 6 mėnesius, o 11 metų Sibire kalinių stovykloje. Dirbo operos solistu Rusijoje 30 metų iki nepriklausomybės, kai grįžo ir pradėjo dirbti archyvuose. Savo byloje radęs partizanų raštą, patvirtinantį jo patriotizmą. Inf.

Tilžė šaukiasi išeivių pagalbos

Ten atstatoma per II D. karą sugriauta katalikų šventovė daugiausia lietuvių pastangomis, vadovaujant kun. A. Gauronskui

Žlugus sovietinei imperijai buvusiuose socialistiniuose kraštuose, pradeda tvirtėti ilgus metus ignoruotos religinės bendruomenės. Tilžėje suaktyvino savo veiklą Kristaus prisikėlimo katalikiška religinė bendruomenė. Ši parapija ir buvusi čia šventovė turi ilgą istoriją.

Manoma, kad katalikų bendruomenės veikla Tilžėje prasideda XVII š. Tuo metu ant Drangovski aukštumos, pusė mylios į pietus nuo miesto, buvo pastatyta katalikų koplyčia. XVII š. viduryje broliai Johanas, Fridrichas, Geteris, Michaelis ir sesuo Barbora Dragovskiję pastatė maldos namus 3 km į pietus nuo Tilžės. 1690 m. šis sklypas, kur stovėjo maldos namai, buvo padovanotas kanauninkui Stanislovui Semaškai su teise pastatyti ten šventovę. Tai buvo padaryta 1692 m. Tačiau, kaip minima istoriniuose šaltiniuose, 1700 m. ši šventovė buvo perduota jėzuitams.

1726 m. šioje katalikų bendruomenėje buvo 1500 katalikų, daugelis jų gyveno Tilžės apylinkėse. Kai katalikų bendruomenė pareiškė norą turėti nuosavą šventovę mieste, karalius Fridrichas Vilhelmas I sutiko ir pats paaukojo pinigų statybai. Fridrichas Didysis 1742 m. taip pat neprieštaravo statybai, tačiau jo iškeltos sąlygos nukėlė šventovės statybą 100 metų į priekį. Taigi katalikų bendruomenės šventovės statyba Tilžės mieste buvo atnaujinta tik 1847 m. Jos pašventinimas įvyko 1851 m. Nuo to laiko katalikai iš Dragovskio koplyčios persikėlė į Tilžę.

Naujoji katalikų šventovė buvo pastatyta Fabrik gatvėje (dabartinė Iskras gatvė). Ji buvo neogotikinio stiliaus. Pagrindiniame altoriuje buvo pavaizduota Švenčiausioji Mergele, šoniniuose altoriuose — šv. Mykolas ir šv. Juozapas. Šventovėje buvo vargonai ir varpai.

1926 m. šventovė buvo šiek tiek perstatyta. Po bombardavimo 1944 m. išliko nepa-

liestas tik tai šventovės bokštas. 1983 m. vietinės valdžios sprendimu bokštas buvo nugriautas iki pamatų. Po dešimties metų, 1992 m. rugpjūčio mėnesį kunigo A. Gauronsko iniciatyva ir Tilžės katalikų bendruomenės pastangomis sklypas buvo atgautas ir paskelbtas architektūrinis konkursas šventovės projektui parengti. Jame aktyviai dalyvavo grupė Lietuvos architektų. Konkursą laimėjo architektai Gediminas Jurevičius ir Stasys Juška iš Kauno.

Naujoji šventovė pradėta statyti katalikiškas tradicijas turinčioje žemėje, prisitaikant prie dabarties reikalavimų. Kur yra įmanoma, seni pamatai atstatomi ir konservuojami. Atlikti archeologiniai ir istoriniai tyrimai. Pilnai išlaikomas šventovės siluetas, nes ypač svarbu miesto panoramai atkurti. Senų pamatų kontūras išliko aikštės grindinio piešinyje. 1993 m. birželį pamatų pašventinimo apeigas atliko Rusijos katalikų vyskupas Tadas Kondruševičius. Apeigose dalyvavo daug vietinių ir artimiausių apylinkių parapijiečių. Statybos darbuose dalyvauja ir vietiniai žmonės.

Klebono kreipimasis

Tilžės (dabartinis Sovietskas) miestas lietuvių tautos istorijoje užima svarbią vietą. Ir dabartiniu metu jame gyvena nemažai lietuvių.

Prieš II-ąjį pasaulinį karą Tilžėje buvo dvi katalikiškos bažnyčios, tačiau po karo neliko nė vienos. Todėl labai sunkioje būklėje atsідūrė katalikai.

Pastaraisiais metais pradėjus intensyviai irti sovietinei sistemai, pradėjo atgyti kultūrinis gyvenimas ir Tilžėje.

1991 m. įkurta Tilžės katalikų parapija. Nors pastovių patalpų bendruomenė neturi, nes dėl sunkių nuomos sąlygų jos dažnai keičiamos (kartais tenka naudotis bendruomenės narių gyvenamaisiais butais), tačiau bendruomenė aktyviai dirba ir viską daro, kad būtų

atstatyta bent viena, prieš karą buvusi bažnyčia.

Tilžės Kristaus prisikėlimo bendruomenės ir Karaliaučiaus katalikų bažnyčios prašymu Tilžės (Sovietsko) miesto administracija 1992 m. leido atstatyti bažnyčią, stovėjusią Iskras ir Mamino-Sibirsko gatvių kampe, 12 arų sklype.

Skubiai ir operatyviai buvo parengtas bažnyčios atstatymo projektas, suderintas nustatyta tvarka su Tilžės (Sovietsko) administracija ir Kaliningrado srities architektūrine tarnyba, atlikta projekto ekspertizė bei gautas leidimas statybai. Praktiškai bažnyčios atstatymo darbai pradėti 1993 m. lapkričio mėn. 12 d. Darbus vykdo statybinių organizacijų konkurso laimėtoja — Šiaulių UAB „Akmena“, prižiūrint bažnyčios komitetui ir parapijos klebonui. Tačiau statyboje susiduriama su keleta sunkumų. Vienas iš pagrindinių, tai finansinis — lėšų trūkumas. Šiuo metu sumontuoti bažnyčios pamatai. Kad nebūtų stabdyti bažnyčios sienų atstatymo ir tolimesni darbai, kreipiamės į visus geros valios žmones, prašydami pagalbos paremti auką bažnyčios statyba.

Tikime Jūsų gerumu — dėkojame ir meldžiamės už visus, kurie mus supranta ir remia.

Su gilia pagarba ir broliška meile —

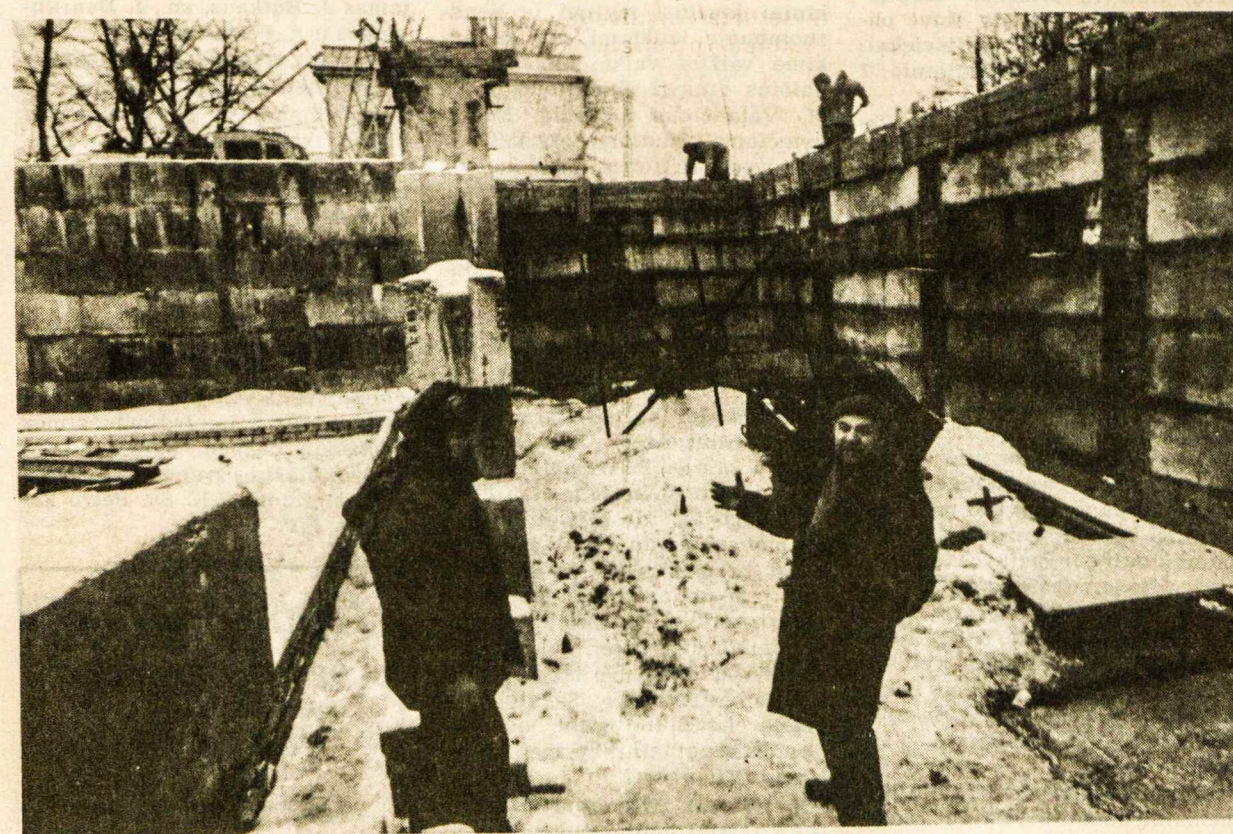
Tilžės Kristaus prisikėlimo parapijos klebonas kun.

Anupras Gauronskas

Adresas: Kun. Anupras Gauronskas, Celiulioznaja 8-1, Kaliningrad 236017, Russia.

Visa ši informacija gauta per Aigirdą Gustaitį, gyvenantį Kalifornijoje.

• ...lietuvių partizanų judėjimas bus tautos gyvenime atskleidęs visai naują puslapį, kurio negalima lyginti nei su kunigaikščių Lietuvos kova, nei su nepriklausomybės kovomis. Jie atvertė naują herojiškos kovos atmainą. Nesvarbu, kad jie fiziškai buvo sutriuškinti ir sunaikinti, bet jų dvasia liko gyva. J. Aistis

Klebonas kunigas ANUPRAS GAURONSKAS tariasi su meistrų prie Tilžėje statomos Kristaus prisikėlimo šventovės 1994 m. sausio 1 d.

\$\$\$\$ SIUNČIAME DOLERIUS Į LIETUVĄ \$\$\$\$

KAIRYS BALTIC EXPEDITING greitai ir garantuotai pristato Amerikos ir Kanados dolerius gavėjui į rankas, ir pasirašytą pakvitavimą jums atsiųsime. Persiuntimas iki \$2,000.00 4% plius pristatymas. Siunčiant daugiau kaip \$2,000.00 tik 3% plius pristatymas.

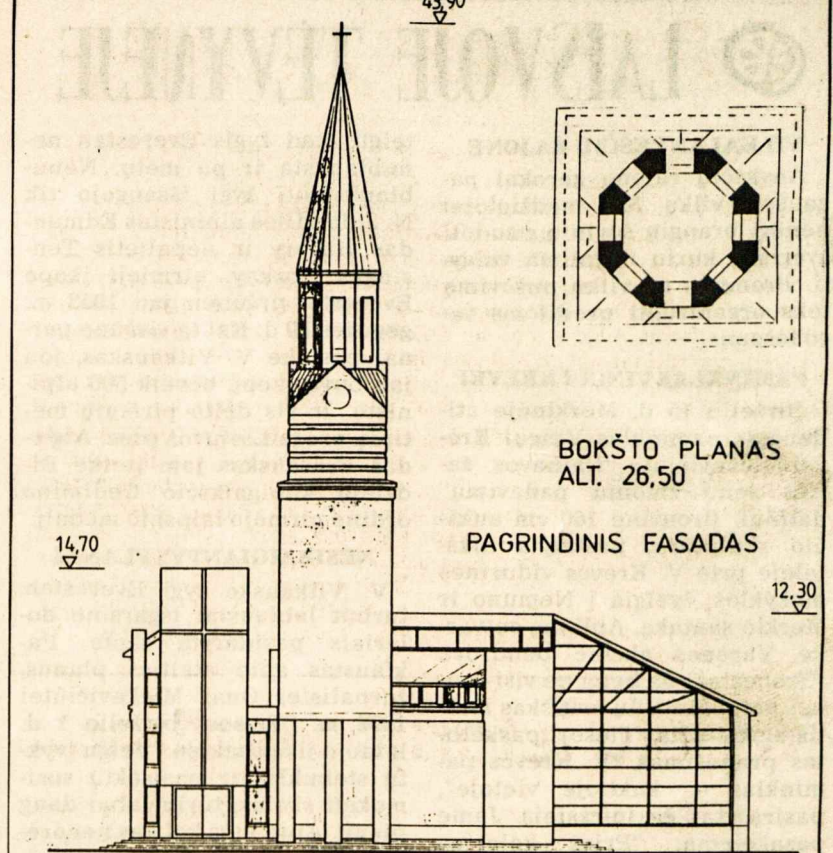
* Siunčiant didesnes sumas, yra nuolaida.

* Galime nuvežti į Lietuvą palikimus ir Lietuvoje sutvarkyti pas notarą.

* Važiujant jums ilgesniam laikui į Lietuvą, mes galim persiųsti jūsų pensijos pinigus pagal jūsų nurodymus.

	AMERIKOS DOL.	KANADOS DOL.
Siunčiama suma		
Patarnavimas 4% arba 3%		
Pristatymas į rankas	12.00	15.00
Iš viso:	\$.....00	\$.....00
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel.	Tel.	

Rašyti čekį arba pašto perlaidą (money order) KAIRYS BALTIC EXPEDITING ir siųsti 517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ontario L8E 5A6. Turėdami klausimų skambinkite Vytui ar Genei Kairiams, tel. 905-643-3334, fax 905-643-8980

Prūsų krašto lietuviai laukia įvairiose valstybėse gyvenančių tautiečių talkos. Taip atrodytų Tilžėje statoma lietuviams skiriama, Kristaus prisikėlimo šventovė

Ir gerai, ir negerai

Lietuvos-Lenkijos draugiškumo sutartis

Be draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutarties su Lenkija Lietuvos užsienio politika nebūtų pilna. Nuo santykių su kaimynais priklauso ne tik krašto saugumas, bet ir ekonominė būklė. Abi šalys yra susirūpinusios Karaliaučiaus (Kaliningrado) srities militarizacija ir galimu Rusijos imperikalizmu. Atrodytų, kad turint bendrus interesus susitarimui neturėtų būti kliūčių, tačiau ir Lietuvoje, ir Lenkijoje dalis visuomenės nėra pasirašyta sutartimi patenkinta.

Lenkų pusėje visų pirma yra nepatenkinta Lietuvos lenkų sąjungos vadovybė, o Lenkijoje kai kurios dešiniųjų partijos ir ten gyvenantieji repatriantai iš buvusios Lenkijos Rytų teritorijos. Nors sutartis garantuoja, kad tautinės mažumos turi teisę laisvai reikšti, saugoti ir plėtoti savo tautinį, kultūrinį bei religinį tapatumą, steigti ir išlaikyti savo institucijas, organizacijas ar draugas, gauti dotacijas iš užsienio, vartoti savo kalbą įstaigose ten, kur jie sudaro daugumą ir pan., tačiau to tiems lenkams yra mažai.

Kaip dešiniuosius atstovaujantis Toronto savaitraštis „Głos Polski“ rašo, lenkai norėtų turėti teisę „į jų rankomis ir už jų pinigų pastatytus Stepono Batoro vardo universitetą rūmus (dabar Vilniaus universitetą), pradinį, vidurinių ir technikos mokyklų, mokslo draugijų, bibliotekų, teatrų, profesinių sąjungų, šventovių, kultūros namų ir t.t. pastatus“, be to, dar jie norėtų turėti Lenkijos pilietybę.

Dar kai kurie jų kalba apie Vilniaus ir Šalčininkų rajonų, kuriuose jie sudaro daugumą, autonomiją, o Toronto buv. Rytų Lenkijos žemių sąjungos skyrius reikalauja prijungti prie Lenkijos visas žemes, kurios ligi 1939 m. jai priklausė, tuo pačiu ir Vilnių su jo sritimi, arba bent atnaujinti Liublino uniiją.

Lietuvių pusėje nepasitenkinimas kilo todėl, kad sutartyje nebuvo paminėtas Želgiovskio smurtas, kuriuo buvo sulaužyti Spa protokolai ir Suvalkų sutartis. „Vilnijos“ pirmininkas K. Garšva lietuviškai kalbėdamas per lenkų TV (pasikalbėjimas buvo rodomas ir Toronte) pareiškė, kad lietuviškoji pusė nenori lenkų atsispausmo „už istoriją“ kaip lenkų spauda dažnai tvirtina, bet tik pripažinimo, kad toks faktas įvyko, tačiau šiuo klausimu visų pažiūrų lenkai buvo vieningi ir sutarties įvade buvo tik miglotai išreikštas apgailestavimas dėl praeities konfliktų tarp abiejų valstybių. Padėti šiek tiek pataisė Brazausko pasisakymas seime, kuris girdint Lenkijos prezidentui pareiškė, kad tarpkaralių metais Vilnius tik faktiškai, ne teisiškai Lenkijai priklausė. Sutartyje taip pat nieko nekalbama apie 1920-1939 m. Rytų Lietuvos okupaciją,

kuri buvo Želgiovskio žygio padarinys.

Sutartis garantuoja abiejų valstybių tautinėms mažumoms teisę laisvai reikšti, saugoti ir plėtoti savo tautinį, kultūrinį bei kalbinį tapatumą, tačiau šioje srityje Lenkijos lietuviai turi daug mažiau galimybių, negu Lietuvos lenkai, kurie turi lenkiškas radijo ir TV programas, keturis valstybės finansuojamus laikraščius lenkų kalba, 128 mokyklas, teatrus, keliasdešimt folklorinių ansamblių, privilegijas rinkimuose į seimą ir kita, kai tuo tarpu Suvalkų trikampio lietuviai turi sunkumų net savo vaikams suteikti lietuviškus vardus. Žinant, kaip abiejose valstybėse sunkiai sukasi biurokratinis ratas, tenka abejoti, kad Lenkijos lietuviai gaus tai, ką turi Lietuvos lenkai.

Lietuvos respublikos ir Lenkijos respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartis yra reikalinga (nieks taip nevienija kaip bendras priešas), tačiau reikia manyti, kad prieš ratifikavimą ji bus abiejų seimų rimtai išdiskutuota, kur reikia ištaisyta, kad ateityje nebūtų naujų konfliktų.

Okupacinės kariuomenės elgesys

Lenkijos kariuomenės ir vėliau Armia Krajowa karininkas knygoje „Oficer do zleceu“ („Užduočių karininkas“) rašo apie 1937 m. lenkų kariuomenės manevrus Vilniaus srityje:

„Apsistojome lietuviškame kaime. Arklius pastatėme ant molinių grindų daržinėje. Pavėdžiau šeimininkui pakloti daug šiaudų, kad sunkių artilerijos arklų kanopos ir pasagos nenaikintų grindų. Žiūrėdamas iš padilbų, jis atskleidė šiaudų neturį, nors šalia stovėjo iškultas kūgis. Pirmą kartą susidūriau su tokia į kariuomenę pažįdama. Armija paprastai džiaugėsi visuotina simpatija, o čia viešai buvo rodomas nepalankumas. Buvau 20 metų amžiaus, jaučiausi atsakingas už arklius ir negalėjau leisti, kad stovėtų bei gulėtų ant kietų grindų, įsakiau kareiviams plėsti stogo šiaudus. Kai buvo nuplėsti keli pluoštai, ir ūkininkas pamatė, kad neuokauju, leido paimti šiaudus iš kūgio. Aišku, niekas kaime mums neturėjo nei pieno, nei kiaušinių, netgi nei obuolių, nuo kurių lanko šakos. Mums buvo tik pilni neapykantos žvilgsniai.“

Autorius dėl to neturėtų stebėtis, nes ir lenkai neapkentė okupacinių kariuomenių savo krašte. J.B.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Sutton GROUP
realty systems inc.
RAIMUNDAS (Raymond) PACEVICIUS
Jei norite pirkti ar parduoti namą prašome kreiptis šiais telefonais: darbo tel. 905-896-3333 (24 val.); namų — 905-524-3899; fax 905-848-5327.
Adresas: 1528 Dundas St. West, Mississauga, Ont. L5C 1E4
Queensway-Cawthra, atskiras namas didėliu šeima, 8 kambariai, dvigubas garažas, arti QEW, mokyklos, autobuso sustojimo. Skambinti tel. 905-896-3333.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

VILKAI ANYKŠČIŲ RAJONE

Anykščių rajone gerokai pagausėjo vilkų. Mat medžiotojai nenori brangių šovinių naudoti žvėrimis, kurių negalima valgyti. Premijas už vilkų nušovimą teks organizuoti urėdijoms savolėms.

PAMINKLAS VINCUI KRĖVEI

Birželio 15 d. Merkinėje atidengtas paminklas Vincui Krėvei-Mickevičiui, "Dainavos šales senų žmonių padavimų" dainiui. Bronzinė 160 cm aukščio skulptūra, pastatyta aikštelėje prie V. Krėvės vidurinės mokyklos, žvelgia į Nemuno ir Merkio santaką. Aplinką sutvarkė Varenos akcinė bendrovė "Trobėsiai". Ja betgi ne visi dūžkai patenkinti. Jų kritiškas mintis atskleidžia "Tiesoj" paskelbtas pranešimas "V. Krėvės paminklas — kuklioje vietoje", pasirašytas iš inicialais. Jame pasakojama: "Prieš kelerius metus, kai buvo rengiamasi paminti V. Krėvės 110-ąsias gimimo metines, niekas iš mąstančių dūžkų neabejojo, jog paminklas iškilis miestelio centre, viduramžių menančioje akmeninėje aikštėje. Be to, šios aikštės pakraštyje karo metais išliko nesubombarduotas vienintelis dviaukštis mūrinis pastatas, kuriame mokėsi būsimasis rašytojas. Būtent prie šio pastato buvo tinkamiausia paminkliui vieta. Deja, kažkodėl toje vietoje sumanyti pastatyti ambulatoriją su ligoninės priestatu. Žmonės gydysis ir išsės prie pat kelio, vedančio į Lenkiją..."

IEŠKO LIUDININKŲ

Kauno prokuratūroje yra iškelta baudžiamoji byla, susieta su 1941 m. birželio pabaigoje "Lietūkio" garaže įvykusiomis masinėmis žudynėmis. Šios bylos iniciatoriai yra Lietuvos ir Kauno žydai. Kauno miesto prokuratūra specialiu skelbimu kviečia atsiliepti šio įvykio liudininkus, jei tokių dar būtų. Apie šį įvykį girdimos dvi versijos. Viena skelbia, kad garaže įvyko masinės žudynės. Pagal kitą versiją laisvėn išleisti politiniai kaliniai garaže žiauriai susidorojo su apžūtais NKVD pareigūnais. Ši įvyki dabar tiria Kauno miesto prokuratūros tardytojas V. Sokolovas. Vienintelis žinomas egzekucijos dalyvis "Lietūkio" garaže buvo Pranas Matukas. Jis susilaukė mirties bausmės už kitus nusikaltimus ir buvo sušaudytas 1962 m. lapkričio 4 d.

EVERESTAS IR ORDINAS

Alpinisto Vlado Vitkausko sėkmingo žygio Everestan 1993 m. gegužės 10 d. pirmąsias metines "Lietuvos ryto" š. m. gegužės 10 d. laidoje specialiu rašiniu paminėjo Edmundas Ganasauskas. Pasak jo, su V. Vitkausku Everestan norėjo kopti ir latvių alpinistas Aivaras Bojaras, bet žuvo Kaukazo Elbruso šlaite 1993 m. vasario 10 d. E. Ganasauskas džiaugiasi, kad Lietuva V. Vitkausko pastangų dėka yra trisdešimt penktoji pasaulio šalis, Everest viršūnėje turinti savo vėliavėlę. Ja betgi galėjo sumindžioti gaujos kitų Everest nugalėtojų. Tad vis dėlto per drąsų E. Ganasauskai

teigti, kad žygis Everestan neblanksta ir po metų. Nenublankstantį žygį išsaugojo tik N. Zelandijos alpinistas Edmundas Hillary ir nepalietis Tensingas Norkay, pirmieji įkopę Everest viršūnės jau 1953 m. gegužės 29 d. Kai tą viršūnę pernai pasiekė V. Vitkauskas, jį jau buvo įkopę beveik 500 alpinistų. Ir vis dėlto pirmųjų metinių progą Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas jam įteikė Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino pirmojo laipsnio medali.

NESIBAIGIANTYS PLANAI

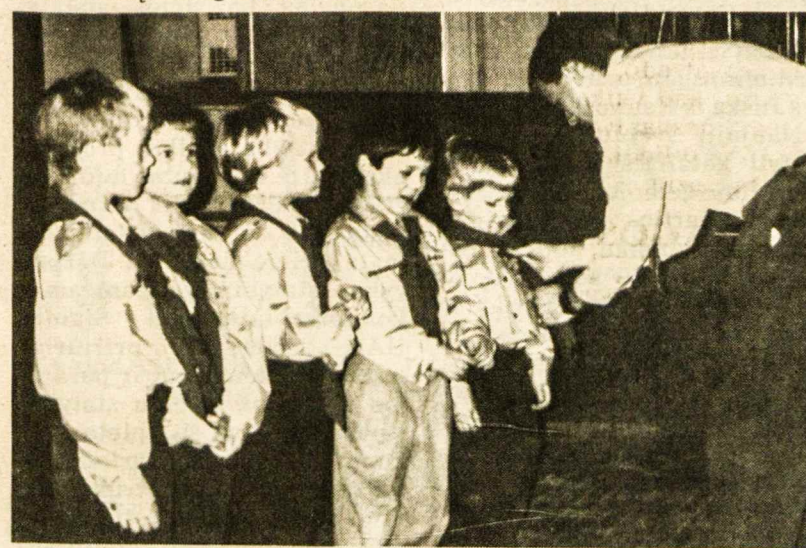
V. Vitkausko žygį Everestan turbūt labiausiai išgarsino doleriais pasidaryta skola. Paklaustas apie ateities planus, žurnalistei Onai Mickevičiutei 1993 m. "Tiesos" birželio 1 d. laidoje jis pasakojo: "Jeigu įvyktų stebuklas ir pasisektų susimokėti skolas, turiu labai daug planų. Apie juos kol kas nenorėčiau kalbėti, nes pirmiausia reikia pailsėti. Be to, dideli darbai priklauso nuo didelių pinigų. O šiaip esu numatęs ne tik kopti į kalnus. Norėtųsi padaryti ką nors, ko dar niekas pasaulyje nebuvo padaręs. Jau turiu ir bendraminčių, ir įdomių sumanymų. Belieka tik dirbti". Stebukali, atrodo, padėjo įvykti "Utenos gėrimų" gamykla, V. Vitkauską įjungusi savo reklamą. Ją sudarė didelė buteliais apsupto V. Vitkausko nuotrauka ir reklaminis tekstas: "Utenos gėrimai gaivina kaip Himalajų viršūnės", — sako Vladas Vitkauskas — pirmasis lietuvis, įkopęs ir aukščiausią pasaulio kalną Everestą". Planai tikrai dideli. Juos V. Vitkauskas su J. Gudavičiumi pradėjo nesėkmingai pasibaigusia niekieno nebandyta kelione slidėmis iš Sibiro į Aliaską per Beringo sąsiaurį.

EVERESTAS IR ATLANTAS

1993 m. gegužės 10 d. alpinistas Vladas Vitkauskas įkopę Everest viršūnės, o liepos 19 d. žemaičiai lakūnai Jonas Jukniū ir Edvardas Slušnys mažuoju "Piper-28" lėktuvėliu perskrido Atlantą. V. Vitkauskas ten nunešė sąrašą jau trisdešimt penktąją valstybę įrašytos Lietuvos vėliavėlę. J. Jukniū ir E. Slušnys pagerbė Stepo Dariaus ir Stasio Girėno atminimą jų skrydžio per Atlantą bei tragiškos žūties šešiasdešimtmečio progą. Finansiskai geriau sekėsi alpinistui V. Vitkauskui, jau spėjusiam remėjų dėka padengti skolas ir pradėti dar didesnius planus. Lakūnai J. Jukniū ir E. Slušnys skrydžiui per Atlantą panaudojo santeapą, o dvidešimt aštuonerių metų senumo "Piper-28" lėktuvėliui nusipirkti buvo gavę paskolą iš iškagietės D. Petrutytytės. Ji tebėra nesumokėta. Planuoto "Piper-28" pardavimo teko atsisakyti. Mat šį lėktuvėlį nori gauti Lietuvos aviacijos muziejus. Skolai gražinti reikia 80.000 litų. Žemaitių kultūros draugija ir jos pirm. Stasys Kasperavičius aukoms rinkti įsteigė specialų fondą. Iki š. m. birželio pradžios buvo surinkta 12.000 litų. Padengus abiejų lakūnų įsiskolinimą D. Petrutytei, mažasis "Piper-28" lėktuvėlis liks žemaitijoje. V. Kst.

Hamiltono lietuvių Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokiniai MONIKA, ROMAS, ALANA, STEFANIJA, LINA ir KRISTA dainuoja mamytėms mokslo metų užbaigtuvėse 1994 m. gegužės 9 d. Nuotr. O. Stanevičiūtės

MATAS STANEVIČIUS, "Širvintos-Nemuno" tunto Hamiltono vilkių vadovas užriša kaklaraiščius 1994 m. balandžio 25 d. įžodį atlikusiems. Rikiuotėje iš kairės: LINAS RACKUS, DARIUS RACKUS, ALEKSAS PANAVAS, PAULIUS STONKUS, ANDRIUS PTAŠINSKAS. Nuotr. O. Stanevičiūtės

Džiaugiamės, būdami Kanados lietuviais

PRAEITŲ MOKSLO METŲ HAMILTONO VYSK. M. VALANČIAUS šeštadienines mokyklos tėvų komiteto nariai buvo pasiryžę suartinėti mokinius, tėvus, mokytojus ir kitus. Glaudžiai dirbo pirm. Andrius Čerškus, vicepirm. Virginija Tirilienė, sekr. Danutė Račkuvienė, išd. Siga Erickson ir nariai — Audra Keliacienė, Vilma Slavickienė, Rūta Valaitienė ir Irena Čerškuvienė.

1993 m. spalio pradžioje šventė mokslo metų užbaigimą ir naujųjų pradžią. Pradėjome su iškilmingomis Mišiomis ir tęsėme iškilmes AV parapijos salėje. 1992-93 mokslo m. Andrius Gedris buvo pirmas mokinių, įsigijęs antrą užskaitą lietuvių kalboje, o šiais metais antrą užskaitą įsigijo: Irena Apanavičiūtė, Audra Balytė ir Viktoras Gedris. KLB švietimo komisijos pirm. Giedra Paulionienė atvyko į iškilmes ir apdovanojo švietimo medaliu ilgametę (33 metų) lietuvių švietimo darbuotoją Vidą Stanevičienę. Buvo pagerbti — Vilma ir Rimas Slavickai, kurie nepraleidžia šeštadienio, 7 metų veždami sūnų 60 km.

Kalėdų eglutės proga mokykla suvaidino vaizdelį "Nuostabiąją valandą". Vaikai džiaugėsi Alės Paškevičienės eilėraščių žodžiais, ir mūsų dainavimo mokytojos Irenos Čerškuvienės sukurta muzika.

Į tragiškų sausio 13 d. įvykių paminėjimą atvyko Kanada tada lankęs Lietuvos Tėvynės sąjungos valdybos pirm. G. Vagnorius. Mokiniai atliko programą, skaitydami apie mirusius, dainuodami ir deklamuodami eilėraščius. G. Vagnorius pasidžiaugė vaikų balsais ir paminėjo, kad mokiniai laimingi turėdami dvi šalis — Kanados gimtinę ir Lietuvos tėvynę.

Hamiltono mieste vykusiose pasaulinėse džiudo varžybose Coppas kiliuzėje dalyvavo ir du lietuviai — Algimantas Mackevičius ir Robertas Rimas su treneriu Petru. Jie turėjo progos aplankyti mūsų mokyklą ir pademonstruoti jų laimėjimo būdus.

Mokiniai dalyvavo tarptautiniame kalbų konkurse: Dainų ir šokių festivalyje; katalikų jaunimo konferencijoje. Hamiltono "rock" stotis paskelbė, kad lietuvių mokyklos mokiniai dalyvauja tos stoties šventėje.

Kasmet ruošiami vaikučiai lietuviškai pirmajam Komuniui. Šiemet 14 vaikučių priėmė pirmą Komunią birželio 5 d. Aušros Vartų šventovėje. Mokykla atliko krikščionišką darbą Lietuvai: suorganizavo lėšų vąjį Prisikėlimo šventovei Kaune. Mokyklos mokytojai

ir mokiniai surinko daugiau kaip \$1,000. Pinigai nuvežti birželio mėnesį kun. Burtuliu.

Gegužės 7 d. vedėja sausukė visuotinį susirinkimą. Dalyvavo daugiau kaip 40 mokyklos tėvų, darbuotojų, klebonas kun. J. Liauba, OFM, KLB Hamiltono apylinkės pirm. Kazimieras Deksnys. Susirinkime diskutuota mokyklos ateitis: lietuvių kalbos stiprinimas, jaunimo įjungimas mokyklon, mokytojų metodai.

Mokyklos gegužinė įvyko gegužės 14 d. Vaikučiams išdalinti pažymėjimai. Buvo apdovanoti stipriausi lankytojai, kalbos konkurso dalyviai ir daugiausia suaukoję šventovei.

Kasmet mūsų stambiausias rėmėjas yra lietuvių kredito kooperatyvas "Talka". Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Liauba, OFM, remia mus ir moraliskai. KLB moterų dr. J. Hamiltono skyrė mūsų taip pat neužmiršta.

Mūsų mokyklos tikslas, kad mokiniai jaustųsi mylimi ir bendruomenėje laukiami, tad skatiname vaikus, vaikaičius, provalikčius lankyti Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklą. Mielai kviečiame jaunimą, atvykusių iš Lietuvos prisijungti prie mokyklos. Prašome skambinti Onutei Stanevičiutei tel. 905-627-0624 vakarais. Mokslo metų pradžią rugsėjo 10 d. iki pasimatymo ir linksmy vasaros atostogų!

Onutė Stanevičiūtė, mokyklos vedėja

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORUI sezono užbaigimo proga buvo suruoštos vaisės Jaunimo centro salėje. B.D. Mačiai nepamiršė, kad vaikaičiai, atvykę už ką choristai nuosirdžiai dėkoja. Šiemet sueina jau 45 m. kai choras gieda sekmdieniais, ir jau 15 m. kai jam vadovauja muz. Dariaja Deksnytė-Powell. Choras giedos Midlande rugpjūtio 7 d. maldininkų išvykos metu. Po išvykos į Pasaulio lietuvių dainų šventę ir palisėje choristai rugsėjo mėn. pradžės repetuoti ir sekmdieniais giedos Mišių metu.

LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ-MEŠKINIOJŲ klubo Giedraitis meriniame narių susirinkime dalyvavo didelis skaicius svečių, dauguma pūnskiečių iš Toronto. Suties šventėje.

Kasmet ruošiami vaikučiai lietuviškai pirmajam Komuniui. Šiemet 14 vaikučių priėmė pirmą Komunią birželio 5 d. Aušros Vartų šventovėje. Mokykla atliko krikščionišką darbą Lietuvai: suorganizavo lėšų vąjį Prisikėlimo šventovei Kaune. Mokyklos mokytojai

sirinkimą atidarė pirm. J. Stankus. Pakvietė minutę tylos prisiminti ir pagerbti praeitais metais mirusius penkis klubo narius. Pakvietė susirinkimui pirmininkauti G. J. Skaistį, sekretoriui A. Povilaušką.

Išklausti valdybos ir jos sekcijų pranešimai. Paašikėjo, kad valdyba tinkamai tvarkė klubo nuosavybę. Revizijos k-ją pagyrė atsiškaitymo knygų tvarkingumą. Sekė naujos valdybos rinkimai. Išrinkti: pirm. J. Stankus, vicepirm. P. Sidlauskas, išd.-sekr. A. Povilauškas, šaudyklos vadovu Vyt. Sivilas ir jo padėjėjais A. Pintulis, P. Armonas; medžiojimo vadovu M. Jonikas, meškeriojimo — A. Jusys, spaudos ir visuomenės reikalams J. Kristolaitis. Revizijos k-ją: G. J. Skaistys, P. Šiulytis, Pr. Sakalas. Po susirinkimo nariai, sumokėję nario mokesį, gavo vakariene. Ją paruošė E. Bajoraitienė, talkino S. Matukaitienė, O. Jusienė, R. Pakalniškienė, K. Gelžinienė ir kitos. Klubo valdyba dėkoja visiems. J.K.

A.a. Zigmo Gedmino atminimui "Pagalbai Lietuvos vaikams" auکو: \$50 — Pat Trenan; \$35 — K. Cumming, S. M. Thomas; \$20 — L. R. Albert. Dėkodami už gausias aukas, šeimos pageidavimu pasiūsiame invalido kėdę su velionies Zigmo Gedmino įrašų į Kuršėnus.

A.a. Antano Repčio atminimui auکو: \$40 — E. Kronienė; \$20 — J. Astas, A. Čerškienė, M. Chrolavičienė, E. J. Mažulaitis, K. Meškauskienė, M. Renkienė, O. B. Steponavičiai; \$10 — O. Vengrienė.

Julius Mačiukas savo žmonos Albertinos 80-tojo gimtadienio proga auکو \$50.

Visiems dėkoja — PLV komitetas.

A.a. Zigmo Gedmino atminimui per KLB moterų dr-ją "Vaiko tėviškės namams" Lietuvoje auکو: \$40 — Malini ir Mike Dufton; \$30 — Grant ir Sue Oziss; \$25 — S. S. Rakščiai; \$20 — J. Deveikis, Danutė Gutauskienė, A. Garkūnas; \$15 — Z. Riekiene; \$10 — V. Kežinaitis, R. Choromanskaitė, M. Vaitonienė; \$5 — V. Sidlauskienė; \$4 — P. Jonikas.

Už auką dėkoja šeima ir KLB moterų dr-jos valdyba.

A.a. Vlado Vindasiaus atminimui \$25 auکوjo S. S. Rakščiai.

London, Ontario

SPORTO KLUBAS "TAURAS" dėkings savo administratori dr. D. Andriulionytei-Armstrong ir treneriui dr. Bill Jansenbergeriui. Šioje vis menkėjančioje lietuvių salėje lėšas išvykai ir veiklai sportininkai "meškerioja" iš praeityje įsteigtų išeivijos lietuvių finansinių institucijų. Čia neveikiant kreditu kooperatyvams, remimo darba atlieka Londono lėšų teikimo komitetas, vadovaujamas J. Butkaus, sn., I. Daniliūnienės ir A. Petrašiūno, sn.

A.a. MATILDA UŽDRAVIENĖ, gimusi 1897 m. liepos 8 d. Šakiuose, jos namuose atvykusiems kunigui pakartotinai tvirtinusi, "mane Viešpats jau kviečia", mirė 1994 m. birželio 4 d. sulaukusi 97 m. amžiaus. Netekom asmens, turėjusios daug prisiminimų iš Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienų. Paliko Londone sūnus — Benjamą ir Zigmą, vaikaičius — Robertą ir Christopher bei dukrą Eugeniją Lesevičienę Hamiltone. Vyro ir tėvo Vinco šeima neteko 1972 m. Prie jo, lydimas šeimos ir gausių draugų, pažįstamų, iš Šiluvos Marijos šventovės birželio 7 d. palaidota R.K. Šv. Petro kapinėse. E.P.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neužkūtos kainos. Gausiam kontaktui laišai (contact lenses).

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavyse namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 3.00%

santaupas 2.00%

kasd. pal.taupymo s-ta 1.50%

90 dienų indėlius 5.00%

1 m. term. indėlius 6.25%

1 m. term.ind.mėn.pal. 5.75%

3 m. term.indėlius 6.75%

5 m. term. indėlius 7.75%

RRSP ir RRIF (pensijos) 2.50%

RRSP ir RRIF 1 m. 6.25%

RRSP ir RRIF ind. 3 m. 6.75%

RRSP ir RRIF ind. 5 m. 7.75%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas .. nuo 9.50%

nekiln. turto pask. 1 m. 7.75%

nekiln. turto pask. 3 m. 10.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir

asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Prezidento Antano Smetonos 120 metų gimimo ir 50 metų mirties sukaktį minėjimą Čikagos lietuviams gegužės 29 d. surengė Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyriaus valdyba. Minėjimas pradėtas Mišiomis Švč. Mergelės Marijos gimimo parapijos šventovėje. Vargonais grojo muz. Ričardas Sokas, giedojo sol. Audronė Gaiziūnienė ir parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Lino. Akademine minėjimo dalis įvyko Balzeko lietuvių kultūros muziejaus "Gintaro" salėje. Rengėjų vardu jų įvadiniu žodžiu pradėjo Eleonora Valiukienė, programos vadovė Dailė Meilienė, Lietuvos garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza. Pranešimą apie velionies prez. A. Smetonos gyvenimą ir veiklą padarė inž. Jonas Jurekūnas. Koncertinę minėjimo dalį atliko sol. A. Gaiziūnienė, jai akompanavęs R. Sokas ir pianistas Antanas Smetona, velionies vaikaitis.

JAV LB St. Peterburgo apylinkės Floridoje išrinkta nauja valdyba sudarė: pirm. Klemas Jurgelis, vicepirm. Vida Meiluvienė, sekr. Marija Šaulienė, išd. Elena Jasaitienė, renginių vadovė Loreta Kynienė, nariai Vacys Petkus ir Vladas Vasikauskas.

Argentina

Motinos diena Lietuvių centre paminėta pirmąjį gegužės mėnesio sekmdienį. Motinoms skirtus eilėraščius lietuvių ir ispanų kalbomis skaitė Nelida Zavickaitė-Mahne ir Nadija Pulikaitė. Tautinių šokių programa atliko du Lietuvių centro ansambliai — "Inkaras", vadovaujamas Juozo Puliko, ir "Spindulys", kurio vadovė yra jau minėtoji N. Zavickaitė-Mahne.

Programai vadovavo Erika Pilikaitė. Lietuvių centro valdyba ir jos pirm. Julius Miciūdas gėlių puokštėmis pagerbė dvi pasižymėjusias motinas — Genę Macaitienę ir Elsą Kairytę-Casaburi. Motinų šventės išjungė ir svečiai iš Buenos Aires uoste stovinčių Lietuvos žvejybių "Gargždų" ir "Sūdusų" laivų — kapitonas Vytautas Mikalčius, jūrininkai Edvardas Šatas, Ona ir Anatolijus Altupovai.

Britanija

Lietuvių sodybos įsigijimo keturiasdešimtmetį jį suvažiavę Britanijos lietuviai paminėjo gegužės 29, sekmdienį. Mišias prie Rūpintojėlio kryžiaus koncelebravo sodybos kapelionas kun. A. Gėryba ir iš Lietuvos atvykęs kun. R. Repšys. Prie Rūpintojėlio kryžiaus buvo prisegtas Lietuvių sodybos nusi-pirkimo aktas. Sukakties pareikšimą perskaitė DBLS valdybos pirm. J. Alkis. Lietuvių sveikino du Lietuvos ambasados Londone pareigūnai — ambasadoriaus R. Rajecko patarėjas A. Medalinskas ir ambasados I sekr. A. Misevičius. Ofi-

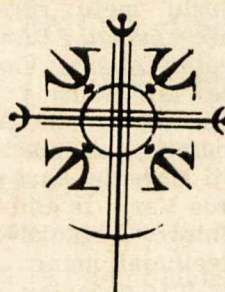
cialioji dalis baigta "Tautos himnu". Visi apgailestavo, kad Lietuvių sodybos minėjimas negalėjo atvykti trys pagrindiniai jos pirkimo iniciatoriai. Mat rašytojas Antanas Žukauskas jau yra miręs, Londone gyvenantis Mečys Bajorinas buvo ką tik grįžęs iš ligoninės, o Rostj Baublj slegia gegužės pradžioje sulauktas amžiaus aštuoniasdešimtpenketis. Sukaktuviniams saskrydžiui skirtą programą atliko vengrų tautinių šokių grupė iš Londono, latviai šokėjai iš Leeds ir atnaujinta Londono lietuvių tautinių šokių grupė "Lietuva". Šventės dalyviai viens kitam linkėjo sulaukti Lietuvių sodybos penkiasdešimtmečio sukakties.

Gudija

Vilniuje veikiantis "Gervėčių" klubas jungia iš Gudijos kilusius lietuvius. Šio klubo įsteigimo rūpinosi iš Pelegrindos kaimo kilęs Alfonsas Augulis. Etnografinį vaidinimą "Gervėčių vestuvės" paruošė rež. Petras Kvedaras, su talkininkų pagalba surinkęs istorinę medžiagą. I šį pastatymą buvo įjungtas ir Petro Tamošaičio vadovaujamas Lietuvos muzikos akademijos liaudies instrumentų ansamblis "Sutartinė" su solistais Zita Griegiene, Danieliumi Sadausku ir Romu Vešiotu. "Gervėčių vestuvių" spektaklis š. m. vasario 12 d. buvo nuvežtas Gudijos lietuviams Giry kultūros namų salėje. Dabar su "Gervėčių vestuvėmis" lankomos ir kitos Gudijos lietuvių kolonijos.

Lietuvos pasiuntinybė Minske pašventino Vilniaus arkikatedros klebonas mons. Kazimieras Vasiliauskas. Viešėdamas Minske, jis susitiko su ten gyvenančiais lietuviu, susipažino su jų rūpesčiais ir dvasiniais reikalais. Minsko lietuvių norėjo, kad ten būtų laikomos pamaldos lietuvių kalba. Gudijos lietuvių bendrijos pirm. Virginija Tarnauskaitė šiemis reikalams pasiūlė mažytę Šv. Roko šventovę Minsko centre. Ten dirba lietuviams palankus kunigas. Lietuviškoms pamaldoms tikimasi gauti Gudijos katalikų hierarchijos sutikimą. Joms jau surastas ir lietuvis kunigas.

Jaunuųjų knygnešių klubas yra įsteigtas Gudijos Varena rajono lietuviškoje Pelesos mokykloje. Klubu vadovė buvo išrinkta šeštokė Teresė Raginytė. Jaunuosius knygnešius klubo įstatai įpareigoja būti drausmingais, gerai mokytis, platinti lietuviškas knygas ir laikraščius savo gimtosiose apylinkėse. Su mokytojos ir bibliotekininkės Janinos Živilės pagalba klubo nariai leidžia "Jaunuųjų knygnešių kroniką".

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angele Salvaitę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar

(705) 445-5640

namų tel. (705) 429-6428

Iš Amerikos į varganą tėvynę

Pastabos apie rašytojo Aleksandro Solženicino kelionę ir pirmuosius žingsnius Rusijoje

LEONAS BALTUŠIS

Gegužės 25 d. 75 metų amžiaus rusų rašytojas Aleksandras Solženicinas pagaliau paliko Cavendish, Vermont, JAV-se, kur jis išgyveno 18 metų. Paskutinis sustojimas JAV-se buvo sekančią dieną Anchorage, Alaska, o pirmasis trumpas sustojimas Rusijos teritorijoje — Magadano mieste pakeliant jį Vladivostoką.

Magadane, išlipęs iš lėktuvo, keliolika kartų pabučiaavo žemę, vis persižegnojdamas, stebint dideliame būriui žurnalistų. Sutiktas buvo su tradicine duona ir druska. Buvo giliai sujaudintas, nes buvo nuosirdžiai apkabintas savo seno „gulago laikų“ draugo ir buvusio politinio kalinio Mirono Otlifo, kuris negalėjo sulaikyti ašarų.

Vladivostoke buvo sutiktas 4,000 žmonių minios lyjant, kuri laukė daugelį valandų centrinėje miesto aikštėje. Atvykusį A. Solženiciną iš orauosčio baltu japonišku „minivan“, minia sutiko garsiu rusišku „Ura“.

38 valandų kelionė padarė savo. Rašytojas atrodė išblykęs ir nuvargęs. Retkarčiais nusišypsodamas, kalbėjo ne daugiau 10-ties minučių. Pagrindinės kalbos mintys: grįžtu į kraštą, pasikeitusį iki neatpažinimo ir tikiu, kad mes visi vieną dieną pagaliau surasime šviesą ir dvasinę taiką po 75 metų beprotybės ir amžino drebjimo. Paklaustas, ar Rusija gali prisikelti, atsakė — taip, bet tai nebus lengva, nes visiems reikės dirbti nelaukiant įsakymų iš Maskvos ar iš kur kitur.

Oficialiai Vladivostoke buvo sutiktas miesto valdžios ir Ortodoksų Bendrijos atstovų. Jo tvirtinimas, kad sulauks komunizmo žlugimo — išsipildė. Šalia jo, su baltų gėlių puokšte, stovėjo žmona Natalija ir sūnūs: Ignatas, 21 metų amžiaus, ir Steponas, 20 metų. Vyriausias sūnus Jeronimas studijuoja kiniečių kalbą bei literatūrą ir gyvena Formozoje (Taiwane). Jis netrukus turi susijungti su tėvais, kad visa šeima galėtų tęsti kelionę traukiniu.

Vladivostoke A. Solženicinas atsisakė valdžios siūlomų paslaugų ir apsisitojo paprastame viešbutyje. Į Maskvą ke-

liavo garsiuoju sibiriniu traukiniu su specialiai jo šeimai paskirtais dviem vagonais. Toks buvo rašytojo pageidavimas, nes kelionė nuo Vladivostoko iki Maskvos trunka beveik dvi savaites. Maskvoje gyvena bute, kurį jau anksčiau nusipirko. Ten gyvens, kol galės išsikelti į Troitse-Lykovo kurortą žiemai statomą, bet dar nebaigtą, didelį raudoną plytų namą, arti Maskvos upės.

Gegužės 28 dieną Vladivostoke turėjo savo pirmą spaudos konferenciją. 20 metų tremtis, atrodo, padarė jį dar kietesnį. Kliuvo M. Gorbachioviui, Žirinovskiui, B. Jelcinui, bet daugiausia — komunistams. Pastariesiems jis turėjo tik du žodžius: prispaukė jai ir žmogžudžiai. M. Gorbachiovių ir B. Jelciną palygino su dviem ožiais, kovojančiais ant liepto, kol vienas įgriuvo į vandenį. V. Žirinovskį pavadino „rusų patrioto karikatūra“, lyg kažkas norėtų, kad visas pasaulis rusų nekęstų.

„Chicago Tribune“ korespondentas James P. Gallagher gegužės 27 d. parašė gana įdomų straipsnį „Rusų skaitytojai sutinka Solženiciną su nusistebėjimu“. Čia keletas to straipsnio pastabų. Sunku pasakyti, kas laukia Rusijoje rašytojo. Jis pats atsisakė diskutuoti savo planus. Vieni mano, kad jis gali tapti moraliniu Rusijos kompasu, nes Vakarų pasaulio įtaka daro nemažai žalos: pornografija, nusikaltimai ir organizuota mafija. Kiti mano, kad jis gali įsivelti ir į politiką. Tai gąsdina B. Jelciną pasekėjų.

„Viena yra aišku, kad A. Solženicino knygos, kurios prieš 30 metų buvo sensacija, dabar neturi didelės vertės. Kraštai taip pasikeitė, kad yra labai sunku pasakyti, kur jis ras sau vietą“ — pasakė Sergejus Marinovas, vyr. redaktorius žurnalo „Obozrivatel“ (Stebėtojas). Ir senais laikais jis buvo laikomas daugiau politiniu fenomenu, negu dideliu literatūriniu talentu. Kai kurie žmonės Vakaruose jį lygina su Levu Tolstojum, bet jei tie žmonės mokėtų rusų kalbą, niekuomet nepadarytų tokios klaidos.

Daugumos rusų nuomone, geriausia A. Solženicino knyga yra „Viena diena“ (One Day

in the Life of Ivan Denisovich), kuri buvo išspausdinta 1962 m. žurnale „Novi Mir“ (Naujasis pasaulis). Tie, kurie žiną, daugiausia nuopelnų pripažįsta žurnalo „Novi Mir“ red. Aleksandrui Tvardovskiui. Šis talentingas redaktorius apdailino ir knygą taip sutvarkė, kad ji laikoma tikrai klasikine knyga.

A. Solženicino laikas Vermonte buvo daugiausia praleistas rašant „Raudonąjį ratą“. Tai charistinės Rusijos žlugimas ir bolševikų revoliucija. Knyga jau pardavinėjama Maskvoje. Išspausdinti 5 tomai. Visa knyga bus 10 tomų.

PRANEŠIMAS IŠ ČIKAGOS

Dviejų sukakčių minėjimas

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyriaus valdyba, pirmininkaujant Eleonorai Valiukėnienei, 1994 m. gegužės 29 d. surengė prez. A. Smetonos 120 m. gimimo ir 50 m. mirties sukakčių minėjimą.

Panašumai ir skirtumai

Prisimenant prez. A. Smetoną, Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje buvo atlaikytos Mišios. Jas aukėjo klebonas kun. Jonas Kuzinskas, pasakęs šiai progai pritaiktą pamokslą. Giedėjo parapijos choras, diriguojamas Antano Lino, ir operos solistė Audronė Gaižiūnienė, vargonavo muz. Ričardas Sokas.

Akademine minėjimo dalis buvo 2 v.p.p. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje. Minėjimą pradė-

jo Zoja Čuvarinskaja, dirbanti netoli Kremliaus esančiame knygyne, sako, kad žmonės Rusijoje yra savotiškai nuvargę, nelabai domisi Solženicino knygomis, nors pareikalavimas rusų klasikų yra ir toliau didelis. „Raudonojo rato“ knyga gulėjo išprausta tarp Agatha Christie ir Sidney Sheldon knygų, nes jų pareikalavimas yra didelis, ypač jaunųjų skaitytojų.

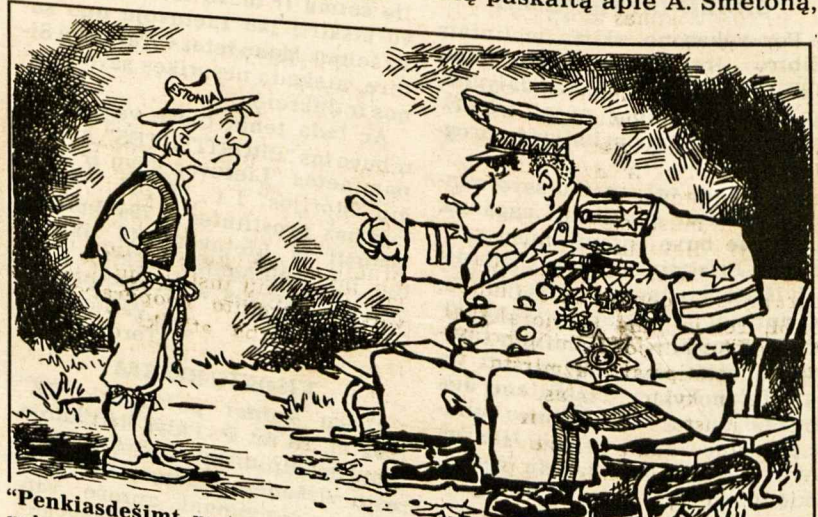
A. Solženicinas jau ne jaunuolis, tai gal ir pritaps naujoje Rusijoje, bet Vakaruose užaugę vaikai gali turėti problemų. Cavendish, Vt., palikti namai nėra atiduoti pardavimui, nes, atrodo, rašytojas nėra tikras, kad vaikai už kokių 1-2 metų nesugalvos grįžti. Jie yra JAV piliečiai ir tokiais liks visą amžių.

jo Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyriaus pirm. Eleonora Valiukėnienė, pasveikindama gausiai susirinkusius svečius ir pakviesdama Daivą Meilienę vadovauti programai.

Žodį tarė Lietuvos garbės generalinis konsulas Vaclovas Kleiza, lygindamas 1918 ir 1990 m., kuriuose esą daug skirtumų ir panašumų. Jis sakė, kad vienas didžiausių skirtumų tarp 1918 ir 1990 m. yra tai, kad anuo metu Lietuvos nepriklausomybės kūrėjai turėjo plačią ir tobulą Lietuvos ateities viziją, ko pasigendama šiandien Lietuvoje. Vienas iš pagrindinių tos vizijos kūrėjų buvo A. Smetona.

Prez. Antanas Smetona

Jonas Jurekūnas skaitė išsamią paskaitą apie A. Smetoną,

„Penkiasdešimt metų vargau, laikydamas tave okupacijoje, o dabar tu privalai man mokėti pensiją“. Iš „American Baltic News“, June 1994

RAPOLAS STANKŪNAS (antroje eilėje antras iš kairės), Lietuvos skautų veikėjas, mokytojas, sulaukęs 93 m. amžiaus, mirė 1994 m. gegužės 11 d. Palaidotas Liduokiuose. Neseniai jis buvo po 60 metų pasveikintas buvusio mokinio torontiečio Vytauto Maco. Nuotraukoje — Šėtos gimnazijos skautai savo pirmojoje stovykloje 1934 m. Skiltininkai su gairėmis. Pačiame viduryje „Lapinų“ skiltininkas architektas dr. A. Kulpa-Kulpavičius. Nuotr. Prano Maco

pirmąjį ir ketvirtąjį Lietuvos prezidentą, gimusį 1874 m. rugpjūčio 10 d. Užulėnio km., Taurėnų valsč., Ukmergės apskr., mirusį 1944 m. sausio 9 d. gaisro metu Klivland'e, Ohio, kur ir palaidotas. Jis davė trumpą prezidento biografiją ir plačiau aptarė jį kaip žmogų, kaip žurnalistą, pedagogą bei mokytoją, politiką, valstybininką bei visuomenininką.

Buvo įdomu išgirsti A. Smetonos mintis, rašytas jau JAV-bėse. J. Jurekūnas išskėlė A. Smetonos darbą Vilniaus seime, Valstybės taryboje ir jo svarbų vaidmenį nepriklausomos Lietuvos gyvenime bei trumpai aptarė jo rašytas knygas. Paskaitininkas taip pat suminėjo ir kelias knygas, parašytas apie A. Smetoną ir davė eilę statistinių žinių, rodančių per 22 nepriklausomybės metus padarytą pažangą įvairiose srityse, o ypač švietime ir kultūroje. Savo paskaitą J. Jurekūnas baigė A. Smetonos žodžiais, pasakytais žurn. Piežai: „Komunistai norėjo, kad aš sugrįžčiau ir parašyčiau dokumentus, įgalinančius okupaciją. Kol mano širdis plaks, ji plaks tik laisvai Lietuvai“.

Iškilus koncertas

Po akademijos sekė meninė dalis. Solistė Audronė Gaižiūnienė padainavo tris dainas — „Mylėk, lietuvi“, muz. Šopagos, žodž. Maironio; „Kur bakūžė samanota“, muz. St. Šim-

kaus, ž. Pr. Vaičiūčio; „Mano gimtinė“, muz. A. Kačanausko, ž. Maironio. Vėliau dar — „Mėlynasis Nemunėlis“, muz. A. Belazaro, ž. J. Mackonio; „Žvaigždutė“, muz. B. Dvariono, ž. L. Stepanausko ir „Gimtinės dangus“ — muz. I. Makačino, ž. Žilbino. Akompanavo muz. Ričardas Sokas.

Pianistas Antanas Smetona, prezidento vaikaitis, paskambino keturias Čiurlionio pjeses, Beethoven'o „Mėnesienos sonatos“ 3 dalį, Chopin'o „Nokturną F-dur, opus 15, nr. 1“ ir „Baladę G-moll, opus 23“.

Ir solistė A. Gaižiūnienė, ir pianistas A. Smetona klausytojų buvo labai šiltai sutikti ir palydėti gausiais plojimais. Programos vedėja Daiva Meilienė padėkdamavo Putino eilėraščių „Tėvų šalis“.

Minėjimas baigtas visiems

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road, Etobicoke, Ontario M9B 2L8

Daug gimtinių tėvynė — viena

AŠTUNTASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

The Eighth World Lithuanian Youth Congress

LIETUVOJE 1994 m. liepos 11-21 dd.

ANGLIJOJE 1994 m. liepos 21-29 dd.

1994 m. birželio 17 d.

Brangūs pasaulio lietuviai!

Daug žymių mūsų tautos pasiekimų — jaunųjų lietuvių nuopelnas.

Lietuvių jaunimas gyvenantis už Lietuvos ribų yra svarbus Lietuvai. Nuo pat Atgimimo pradžios užsienio lietuvių jaunimas negailėjo jėgų ir skubėjo savo tėvų žemei į pagalbą. Jis talkino demokratijai, mokslui, kultūrai, naujai laisvai spaudai, likimo nuskriaustiems vaikams, Lietuvos Nepriklausomybę atkūrusiai Aukščiausiajai Tarybai. Šiandien jis ir toliau stengiasi išsaugoti lietuvių kalbą bei kultūrą, skelbia Lietuvos vardą ir pasiekimus visame pasaulyje.

Aštuntasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas bus ypatingas. Čia pirmą kartą susitiks jauni lietuviai iš Rytų ir Vakarų.

Skelbdami Aštuntojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso šūkį, „Daug gimtinių tėvynė — viena“ kviečiame remti šį Kongresą, kuris rūpinasi, kad jaunimas suvoktų iš kur kilęs, mylėtų savo tėvų bei senelių žemę ir gintų ją visa jaunatviška dvasia. Remdami Aštuntąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, remiate Lietuvos ir išeivijos ateitį.

Algirdas Brazauskas
Lietuvos Respublikos
Prezidentas

Dainius Trinkūnas
Lietuvos Respublikos
Kultūros Ministras

vysk. Paulius Baltakis, OFM
Vyskupas lietuviams katalikams
už Lietuvos ribų

Adolfas Šleževičius
Lietuvos Respublikos
Ministras Pirmininkas

Vytautas Landsbergis
Lietuvos Seimo Narys

Bronius Nainys
Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės
valdybos pirmininkas

REMKIME PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMĄ!

Norėčiau paremti jaunimo pastangas išlaikyti lietuvių už Lietuvos ribų. Pridedu auką.

PAVARDĖ, Vardas: _____

Adresas: _____

Miestas: _____

Valstija: _____

Kodas: _____

Kraštas: _____

Pridedu auką: \$25 ☐ \$50 ☐ \$100 ☐ \$500 ☐ \$1000 ☐ kita: \$ _____

Ar galime skelbti Jūsų pavardę 1994 m. PLJ Kongreso aukotojų sąrašuose? TAIP ☐ NE ☐

PLJS yra ne pelno siekianti organizacija. Jūsų aukos gali būti nurašomos nuo JAV mokesčių (Tax ID # 36-309-7269).

Išrašykite čekį "Lithuanian Youth Congress-1994" vardu ir siųskite šiuo adresu:

PLJK Finansų Skyrius, c/o Taupa, P.O. Box 95, South Boston, MA 02127, USA

Klivlando Šv. Kazimiero lietuvių mokyklos mokiniai, paruošti muz. Ritos Klierienės, atlieka dalį programos koncerte "Mes ateitis – rytojaus viltis" 1994 m. kovo 26 d.

Išėjimas atžalos yra stiprios

Pokalbis su muzike RITA ČYVAITE-KLIORIENE

Organizacinėje, kultūrinėje, visuomeninėje ir kitose srityse veiklos sėkmė didžia dalimi priklauso nuo vadovaujančio asmens. Praktika yra parodžiusi šio teiginio teisingumą ir mūsų lietuviškuose telkiniuose. Smagu stebėti, kad veiklių ir talentingų žmonių, gimusių ir augusių išėjimoje, po truputį atsiranda šių dienų veikloje, ypač chorinėje srityje. Nėra paslaptis, kad išėjimas chorinėje veikloje, kur kuriuose Šiaurės Amerikos lietuvių telkiniuose silpsta. To nepatiria Klivlando lietuviai.

Jau antrą dešimtmetį Rita Čyvaite-Klierienė vadovauja chorinei veiklai. Rita gali sutelkti ir jaunus, ir senus. Jos vadovaujamas parapijos choras yra pasiekęs aukšto lygio. Veikla šakota: su Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vaikų choru, rengiami teminiai koncertai, daromi įrašai išleidžiant kompaktinius diskus, kasetes. Būtų sunku ir išvardinti visus darbus.

Siemė Rita Klierienė vyksta į Lietuvą diriguoti Pasaulio lietuvių dainų šventėje. Šalia įsipareigojimų Dainų šventėje Rita gavo kvietimą dalyvauti vertinimo komisijoje atren-

kant geriausią Lietuvos chorą. Lietuvos chorų sąjungos konkurse. "Man didelė garbė būti dalimi šios komisijos, – sako Rita, – bus galima iš arčiau susipažinti su Lietuvos chorine veikla, choralais, jų dirigentais. Tikiu, kad patsiveisiu daug teigiamų išpučių".

Parapijos vaikų choro repertuare turime keletą Ritos sukurto giesmių. Norėčiau sužinoti, kokie jos kūrinyčiai planai. "Nelaikau savęs kompozitore, kuriu kai reikia. Reikėjo Dainų šventei Čikagoje padaryti orkestracijas, tai ir padariau šešiams kūriniams. Vairuotai priėmė Pirmą Komunią, parašiau giesmę "Ateiki, Jėzuli, ir mano širdelę". Šiais metais lietuviškos mokyklos vaikus paruošiau koncertui "Mes ateitis – rytojaus viltis". Vėl teko rašyti, nes norėjosi pradėti ir baigti koncertą pakilia nuotaika, pritaikyta koncerto temai".

— Daug dirbate su lietuvių visuomenės vaikais. Kodėl jų nebeišlaikote pauglystės ir studentų amžiaus metais?

— Mano manymu yra dvi priežastys. Pirmą: ankščiau būdavo kreipiamas didelis dėmesys

į bendruomenę, visuomenę. Šiais laikais visas dėmesys yra nukreiptas į asmenį, reikiama, ne kaip "mums" geriau, o kaip "man" geriau, ko "man" reikia: gražių namų, automobilio, drabužių, VCR, kompaktinių diskų ir t.t. Kuo daugiau turim, tuo daugiau reikia. Antai: tai XX amžiaus iššūkis "kokia technologija, kokie laikai, tokie ir užsiėmimai", tik įsivaizduokite gyvenimą be televizijos...

Kitas svarbus veiksnys yra krašto kultūra. Pagalvokite, kodėl Amerikoje tiek daug krepšininkų. Todėl, kad prie kiekvieno kampo jaunimas žaidžia krepšinį. Būtų fantastiška, kad taip būtų ir su muzika.

— Įdomu kaip paaiškintumėte tokį negausų išėjimą dalyvavimą šventėje, ypač iš vidurinės kartos?

— Noro važiuoti į Dainų šventę buvo daug. Daugeliui neleido važiuoti gyvenimo sąlygos: vieni negalėjo pasiimti atostogų tuo laiku, kiti neturėjo lėšų, dar kiti nuvažiavę į Lietuvą norėtų tą laiką praleisti su gimine, o dabar daug laiko reikės skirti repetitijoms.

— Kokią dainą pasirinkote diriguoti Dainų šventėje Lietuvoje ir kodėl?

— Lietuvoje diriguosiu Bernardo Brazdžionio žodžiams S. Sodeikos sukurta dainą "Šiaurės pašvaistė". Ją pasirinkau todėl, kad apdainuoja mano tėvų, senelių ir daugelio išėjusių lietuvių jausmus tai šaliai, kurią paliko ne savo noru, kurios dažnai ilgėjosi ir kurią prisimindavo kaip gražiausią ir brangiausią žemės kampelį. Tą ilgęsi ir meilę tėveliai bandė iškiepyti ir mums, todėl ir grįžtu į šventę kartodama: "Ak norėčiau raudoti iš džiaugsmo ir pajusti, kad po kojom esu. Lietuva, žemės žodi švenčiausias. Lietuva, žemės laime šviesi".

— Ačiū už įdomias mintis. Laimingos kelionės į Dainų šventę. Kalbėjosi Nijolė B.

Taip švenčia italai

Parapijos šventė: pamaldos, premijos, koncertai, procesija miesto gatvėmis, orkestras, jaunimo vakaronė Montrealyje

Nurimusio miesto gatvėmis, kaip koks lemtingas, netikėtas pranašas, atsirada dūdu orkestro ilgesinga melodija. Štai kur ne kur ant balkonų, nuo palangių nusvirusios trispalvės vėliavos, ant kurių dažniausiai prisegtas šv. Antano paveikslas. Dar kažkur už Hamiltono gatvės posūkio nespėjus pasirodyti vis garsiau ir garsiau savo jėgą rodančiam orkestrui, suplevėsuoją įvairių draugų, šventųjų, organizacijų vėliavos, pasirodo baltais drabužiais apsitačiusios adorantės, tarnaukai, maži vaikai, aptaisyti tokiais pat rudaus vienuoliškais drabužiais – abitais – kaip šv. Antanas kadais dėdėdavo. Pagaliau ir uniformuoti su dūdomis orkestrantai.

Kas čia tame didmiestyje nutiko? Itališkoji Šv. Bosko parapija švenčia savo parapijos Globėjo šventę, kuri prasidėjo jau šeštadienį šv. Mišiomis, premijų įteikimu, koncertais ir kitomis pramogomis bei renginiais. Dabar su vainikais, su vežimais ratakais, kurie užkloti kilimu, pakaityti gelėmis, vainikais, prie kurių lyg sargybą eina dvi baltai tarsi Pirmajai Komunijai pasipuošusios septynmetės ar aštuonmetės mergaitės, iškilmingai vežama šv. Antano statula Allard, D'Aragon, Joliceour ir Hamiltono gatvėmis, kur dabar sustabdytas judėjimas, kabo įvairiaspalvių vėliavų girliandos. O žmonės, būriais būriais sutoję ant šaligatvių, vieni žėgnuoja, kiti įsijungia į kalbamą Rožinį ar giedamą giesmę, treti, ypač vaikai, pakviesti šiai procesijai vadovaujančio, iškilmingais liturginiais drabužiais apsitačiusio klebono su keliais kunigais svečiais iš kaiminių parapijų žengia Montrealyje grindiniu.

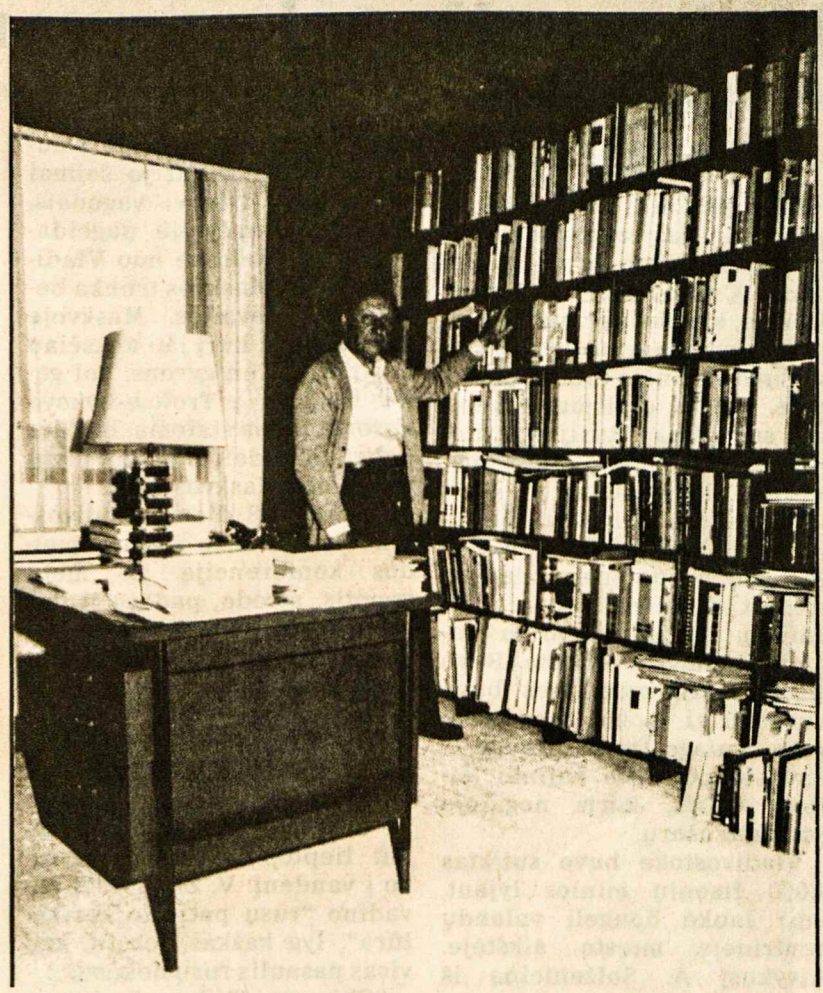
Šitoji montreališkos parapijos Globėjo šventė priminė prieš metus kitus kalnuotoje Italijos šiaurėje matytą panašią parapijos iškilmę. Tada irgi per miestelį su orkestru žygiavo ilga procesija, priekyje buvo nešamos šventosios relikvijos, ant šaligatvių ištiesti puošnūs takai, kilimai, prie namų uždegtos žvakės, maži lauželiai, smilkytuvai, kuriuose buvo deginami kvapūs smilkalai, marguliuo šventojo paveikslai...

Pagaliau montrealietiškoji procesija, apžygiavusi pusrėčio milijono gyventojų turinio miesto vieną kvartalą, sugrįžo prie šventės durų, kur po pamokslėlio visi susirinkusieji žmonės, kaip ir dera Devintinių šventės dieną, buvo palaiminti. Dar ilgai šventovėje nenutilo įvairios giesmės, buvo dailiami šv. Antano paveikslėliai, meldžiamasi. O lauke netoli šventovės buvo traukiami įvairūs burtai, vyko lošimai, žaidimai. Jaunimas būriavosi kitoje vietoje: laukė, kol pradės groti muzikantai, kad galėtų susitikti itališkai kalbančių, susipažinti, pabendrauti...

Itališkoje parapijoje niekad netrūkstą giesmės, maldos, jaunimui ir senimui skirtų renginių, kurie jungia visus į vieną šeimą, padeda palaikyti tautinius papročius, savo krašto tradicijas, gimtąją kalbą.

Per garsiakalbį, įtaisytą ant parapijos namų stogo, skamba melodija, labai panaši į tą, kurią andai per parapijos Globėjo šventę grojo orkestras: "O Saint Antonio prega per me..." – O, šv. Antanai, melskis už mane!

K. J. Ambrasas

A.A. kun. prof. Vytautas-Matas Mankeliūnas prie savo bibliotekos Kolumbijos sostinėje Bogotoje, kur valstybiniame unte dėstė psichologiją. Mirė 1993 m. gruodžio 21 d.

mobilių Lietuvoje nestinga. Paprastai jau taip yra, kad turtuolis vargšo neužjaucia, bet ir ramiai prie rašomojo stalo sėdintis žurnalistas savo žvilgsnį neigiamai nukreipia ne į turtuolius, bet į "nuotykių ieškotojus". O kas juose blogo?

Prieš kurį laiką labai didžiavomės Lietuvos sportininkų laimėjimais pasaulinėje olimpiadoje, sekame šokėjų pasisekimus tarptautiniuose konkursuose, remiame gastroliuojančius muzikus. Tai taip pat nėra jokios labdaros apraška, tik troškimas pasirodyti ir laimėti, kurioje nors srityje lenkyniaujant su tarptautiniais čempionais, iškeliant Lietuvos vardą, žygiuojant po jos vėliava. Ar ir krepšininkas reikia pasmerkti, kad jie skėtiniai žaidžia Ispanijoje, Vokietijoje ar Suomijoje (jų išvykos finansškai remiamos)? O kur dar Lietuvos teatrai, operos, dainų ir šokių ansambliai? Juk tai tik pasirodymai scenoje, ne labdara.

Visame pasaulyje pagarsėjo rašytojo Defoe aprašytas jūreivio Robinsono Kruzo (Crusoe) nuotykingas gyvenimas negyvenamojoje saloje, o ar ir Kolumbas nebuvo nuotykių ieškotojas? Bet jo "nuotykių" dėka ir mes radome laisvės prieglobstį, praradę okupuotą tėvynę. Ir mūsų Vitkausas su

Gudavičiumi yra nuotykių ieškotojai, nes tai yra jų talentas, jų metodus save išreikšti, kaip tai daro sportininkai, šokėjai ar dainininkai. Kažin, ar jie ras naujus žemynus mūsų didėjančiai žmonijai, bet tai, kad jie nebijo rizikos, nesibaido šalčių ar pavojų, juos padaro tikrai įdomius ir drąsius "nuotykių ieškotojus". Kiekvienas gyvena ir elgiasi kaip išmano, bet ne visi drįsta užšalusiose jūrose ar kalnų viršūnėse nuotykių ieškoti. Jei iš jų žygių didelės garbės nesulaukėme, tai nuostolio nėra, bet jų dviejų "avantiūristų" nepavykusį išvyką Beringo sąsiauryje davė Aliaskos laikraščiams medžiagos rašyti apie lietuvių. Kažin, ar su šunimis pakinkytomis rogėmis važinėdami aliaskiečiai ką nors apie Lietuvą žino? Ir, ačiū Dievui, kad jėdū buvo išgelbėti... Bet jei būtų žuvę, esu tikra, kad mūsų spaudoje būtų pasirodžiusi eilė nekrologų, pagerbiančių jų "didvyrišką mirtį..." Visokių yra, visokių ir reikia.

A. M. Balasaitienė,
Richmond Hts. Ohio

• Tauta yra marga, įvairi. Reikia ją tokią priimti ir pakęsti: pakanta, solidarumas, vienybė yra pačios stipriausios tautos tvirtovės... (J. Aistis)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

HOMELIFE
Realty One Ltd.

MARIJANA MCKINNON

- Patarnavimas persikraustant privačiai arba per bendrovę
- Nemokamas namo įvertinimas
- Po to, kai man tarpininkaujant parduotė savo namą, gaunate nemokamą namo apžiūrėjimą (Home Inspection), atliekamą **Baltic Construction**
- Seminaras namų pirkėjams kas mėnesį
- Benardardariaujame su "Allied Moving" ir "TD" banku

Išmėginkite laimę mūsų \$10,000 loterijoje

Tel. 416-763-5161 2261 Bloor St. W.

BALTIC CONSTRUCTION

Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių

- stalius darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas
- elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • prieplaukos • garažai • tvoros • medžių pjovimas
- virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūšių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal inžinierių ir senelių poreikius • namo apžiūrėjimas
- 17 metų patirtis • Nemokamas įkainavimas

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte.

K3R

AWNINGS & ROOFING

Šarnyriniai išskleidžiamieji stogeliai • Pastogėlis-krepšėliai "Stogų dengimai" 625A The Queensway, Toronto, Ont. M8Y 1K4

Tel.: 416-252-4081 FAX: 416-252-2972

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas

Toronte ir apylinkėse susitarus tel. 535-5000

Hamilton ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. 1-800-561-3113

(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)

Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. 1-800-561-3113

St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. 1-800-561-3113

Standartiniai maisto siuntiniai

Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkite mums dėl kainoraščio.

Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8. Darbo valandos: 8 val. ryto iki 8 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.

Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario (9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

Už pietinės Ontario provincijos ribų

Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefona Skambinkite apylinkių numeriai: U.P.S.

416, 519, 705 1-800-668-7100

613, 514 1-800-465-2876

403, 604 1-800-665-2781

Kainos

Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiądienį. Siuntinio kainos yra \$7.50 už kubinę pėdą, plus \$15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų).

Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg \$4.25 plus \$15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plus \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:		Gavėjas:
Tel:		Tel:

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite: **Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.**

Daugiau informaciją gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

PRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priėmamos kainos, aukšta kokybė.

Tel. (416) 252-6741

66 Mill Ave. Toronto Ont. Savininkas Jurgis Kuliešius

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

Turner & Porter

Vilčių ir tikrovės ritmai

Pasidomėjus tautos problemomis Jono Aisčio raštuose

Č. SENKEVIČIUS

Kažkas kartojasi

Labai laiku pasirodė literatūros serijos 43 nr. pažymėtas Aiteitis literatūros fondo leidinys — Jono Aisčio „Raštai II“. Mat kažkas lyg kartojasi. Autorius prakalboje, daturtoje 1935 m. rugpjūčio 12 d., prisipažinęs, kad poezijos rėmai neleidžia „pirštu parodyti kaltininką“, tvirtina ir pranašauja: „Mūsų šviesuomenė su laisve nuo tautos atšoko, kaip andai nuo jos buvo atšokusi bajorija ir didžiojo kunigaikščio dvaras, dėl to, turėdamas galvoje keleto amžių sunkią tautos praeitį, apeliuoją į šviesuomenės sąžinę, nes tikrai žinau, jei pasikartos istorijos klaida — tauta antro mėginimo neišlaikys ir ji greitai susilauks prūsų ir jotvingių likimo“.

Rodas, tai buvo rašyta vakar ir taikta ne tamsiajai šviesuomeni, kaip jis ją viename straipsnyje pavadino, bet partinei bajorijai, kuri šiandien valdo nepriklausomybę atgavusią Lietuvą. Anuomet reikėjo tarti tiesos žodį, reikia ji tirti ir dabar: anuomet Maironiu Lietuva „buvo ta naivi šviesiaplaukė mėlynakė, bet partijų ginčai padarė ją tokią paprastą ir kasdienišką“. Nusivylimo atodūsių — poetiškų ir paprastų — ir šiandien nereikia ieškoti. Kas buvo prieš šešiasdešimt metų, rodos, kažkaip pasitaupė ir dabarčiai. Daugybėje straipsnių giliai ir taikliai keliamos problemos gyvos dar ir šiandien.

Leidinio sandara

Stambaus formato, nerėkiančios apdailos 454 psl. apimties leidinys, įvilktas į Jono Kuprio aplanką, kietais ir drobė įrištais viršeliais malonus paimiti ir rankas, juoba, kad jau iš anksto žinai su kuo susitinki: per Joną Aistį su anuometiniais literatūros žymūnais ir aplinka, kurioje jie gyveno, kūrė, sielojosi ir mirė, taigi ir su tėvyne iš taip arti, kad matomas kiekvienas vargūlio prakaito lašas ir uodžiamas prirūkytas klubo kambarys — suinteligentinto tipelio antreji namai.

Leidiny — tai sutelktinė prieš tai pasirodžiusių trijų Jono Aisčio knygų: „Dievai ir smūkeliai“ (1935), „Apie laiką ir žmones“ (1954) ir „Milfordo gatvės elegijos“ (1969), gale pridėdant dar platoką paaikškinimų skyrį apie vardus, pavadinimus, datas, svetimžodžius bei patikslinimus. Visa tai leidinio redaktoriai Alfonsas Nyka-Niliūnas ir Antanas Vaičiulaitis pateikia skaitytojams, kad lengviau galima būtų perskoti nežinomųjų kaurbūlius ir neverstų splioti bei kur kitur ieškoti.

Žymūnų portretai

Didžiojoje leidinio dalyje „Dievai ir smūkeliai“ skaitytojai turbūt atras įdomiausių apybraižų, kurios laiko perspektyvoje, kaip naujai išversto plėšinio vaga, tebegaruoja visais kvapais. Be to, Jonas Aistis ten, rodos, žiūri pro savo priemenės langą, mato čia pat po Kauną vaikščiojančius Maironį, Karevičių ir Jakštą, pastebi pastarojo nu-

nešiotą batą, jog „atrodė au-lu, ne padu žemę mynė“.

Tos dalies skyriuje „Gyvieji“ autorius savuoju vyzdžiu perskrodžia net pakaruoklių kapų susilaukusį Antaną Strazdelį, kontraversinį žmogų ir kunigą, vieną iš pirmųjų lietuviško žodžio poetų, davusių „nūdienos pradžią“, nes „naujoji kultūra yra baudžiauninkų (dabar išsilaisvinusių baudžiauninkų) padaras“.

Tomas J. Aisčiui aiškiau ir giliau suprantamas, niekuo neužklūvantis, kaip kitiems bendraamžiams ar bendralaikiams. Galimas dalykas, kad daugiausia dėl to, jog „sunku rasti kitą tokį, taip mėgusį darbą, taip mėgusį veiklą“. J. Aistis išvelgęs apgailetiną Tumo atstumimą, jo neįvertinimą, neberekalingumą. Tumo mirtis anekdotais besidalinantiesiems inteligentų klubo nariams tebuvovi paprastas miesto įvykis, kokį kasdien pasitaiko. J. Aistis atsiliepė ir į A. Jakšto-Dambrausko straipsnį apie J. Tumo-Vaižganto gyvenimą, paskelbtą 1934 m. „Židinyje“, nr. 7. Aštriai gina puolamą Tumą ir primena, kad pastarasis „masino prie Dievo inteligentią (...) nenorėdamas šaltomis dogmomis užgesinti paskutinių kibirkštelių, jis dėl jų aukojosi ir nuo savo kolegų, matyt, nukentėdavo“.

Rašoma apie Brazdžionį ir jo poeziją. Tai suliesėjusių laiku atneštas naujas derlius. Jis betgi nepaprastas ir „reikalauja kultūringo skaitytojo, jį galima nešioti širdy, bet ne lūpose“. Brazdžionis buvęs civilizacijos ir mašinos priešas, gaudus ir pesimistas. Kyla klausimas, iš kur visa tai? Įtartiną, kad atsakymas glūdi „mūsų tamsioje šviesuomenėje“. Kiekvienas anų laikų kultūrinis švyturys ar pakelta pranašopoeto ranka skrodė tamsą, kurios dar daugelis nematė. Tada reikėjo pristatyti Brazdžionį, mėginti jį suprasti, aiškinti ir ginti. Jis buvo jaunas kaip ir visa Lietuva.

Šioje dalyje paskutiniuoju asmeniu aprašyti paliktas J. Aisčio artimiausias draugas Antanas Miškinis, su kuriuo kartu gyveno palėpėse, maitinosi duona ir silke ir „guodėmės, kad ją valgo karaliai ir elgetos“. Jauniems poetams jų miestas buvo tokia brangenybė, kad, rodos, imk ir nešk ją ant rankų, o kartu ir klaikti vietovė, kai dvidešimt šeštai vaisiai ir vėliau pastebėta, jog čia nebereikia veteranų, „kad niekas nenorėtų klausyti raudančios prostitutės ir poezijos“.

Autorius apžvelgia A. Miškinio knygą „Varnos prie plento“, cituoja, aiškina, pastebi, kad rašo įspūdžius, ne kritiką. Ilgesiu ir neviltingu nuskamba sudužusių svajonių šukės: „Vai linksma buvo ir smagu, kolėjome / Su Lietuva, kai kėlėsi gyventi iš naujo. / Dabar mes pūstame dienų kalėjime. / Dabar — užmiršome, kad ašaros ir kraujas...“

Reikėjo pasisakyti

Skyriuje „Pritiktinė proga“ — įvairios tematikos publicistika — aktualijos, pastabos, polemika. J. Aistis nesutinka su kalbininkų siūlomu pavarčių atlietuviniu ar keitimu. Duoda pavyzdžių, kas pasida-

rytų keičiant: Šiaučulis tap-tų Batsiuvėliu, Kriūkas — Vagimi, Paltarokas — Apsiaustu, Baronas — Avinu ir t.t. Atsi-kerta kalbininkui J. Balčiko-niui, neteisingai aiškinusiam jo slapyvardį „Kossu“. Tai mergaičių vardų pirmosios raidės — Konstancija, Ona, Sara, Sonia, Ursulė — o ne kažin kas kita, be reikalo sukę galvas. Kalbininkams jis stachiai drožė: „Jums nei vienas rašytojas dar gerai nerašė“. Jo nuomone, kalbininkai nutolsta nuo kalbos, o eina diriguoti stilių“.

Įdomios įžvalgos straipsniuose apie santykius su vokiečiais ir Vydūną, net apie Čarlį Čapliną, kurio vaidmenyse gerasirdiškumas yra „kova dėl žmogiško orumo“, o tai jau ir „kova dėl dieviško paveldo žmogui“.

Jautrus, pastabus, užgrū-dinto žodžio vilyčias paaštri-nęs, J. Aistis stropiai švais-tosi valstybės teatre, režisie-rių bei dramaturgų tarpe, pa-taikydamas tai vienam, tai ki-tam. Skyriuje „Vienos valdžios įstaigos garbė ir smukimas“ šešias atskiras, ne per ilgais straipsniais sodriai kritiniu žvilgsniu persmeigia ano meto teatralinę būklę, nurodo stip-rią rusų įtaką, nesiderinan-čią nei lietuviškuose, nei eu-ropietiškuose pastatymuose; kritikuoja ir kai kuriuos mū-sų pačių dramaturgus, pvz. sakydamas, kad „visų veikėjų lūpomis kalba vienas Alan-tas“, arba „rutina yra pančiai“ ir kad „formuojasi įvairių įvai-riausios rutinos formos“.

Koks lietuvis?

„Didvyrio ciklas“, sudarytas iš dešimties straipsnių, atskleidžia aiškas pažiūras įvai-riais gyvenimo klausimais, analizuoja lietuvių būdą, api-pešiodamas žibanties daukan-tiško romantizmo plunksnas, nusileisdamas į tą tikrovę, kur geri kaimynai spygimos badosi ir bylinėjasi dėl ne-ton pusėn užverstos vagos, o „romantikų pavaizduoti lietu-vės moters tipai yra netikri ir nebūdingi“.

Straipsnyje apie didvyrius nurodo Dariaus ir Girėno žygį kaip ženklą, kad jau laikas „pramušti mūsų gyvenimo su-rambėjusį kevalą“, bet ir čia būta prismerkimo ir rutinos, dėl kurios prie mažai prie to žygio buvome prisidėję, tik „galima sakyti šermentis iškė-lėme, bet tai jau buvo būtinas reikalas“.

Aiškindamas apie darbą, apie užsispyrimą kasti įšalu-sią žemę, prieina išvados, kad „darbas mūsųose negerbia-mas“, kad „tingėjimas yra žmo-gaus idealas“. Panašiuose tei-giniuose dingsta darbštaus lietuvių įvaizdis. Greičiau turbūt lietuviams trūksta ne darbštumo, bet iniciatyvos ir organizuotumo. Kieno nors įstatytas, lietuvis vežima temps iki patrukimo. Taip nuo baudžiauninko iki Amerikos šachtų.

Įdomi įžvalga apie aisčius, kurie „buvo aptupę gražiausias vietas, Baltijos krantą“, bet dabar „mes juk palikti vie-ni. Mes pasmerkti aukotis“. Straipsnyje „Vaisių sultys“ J. Aistis paliečia sodiečių kon-servatyvumą ir tuščią pasidi-džiavimą. „Sodietis turėjo gi-minį, kurie jam iš užmario dolerius siuntė, o tuomet kaip tik ūkio mašinų buvo mada, tai nusipirko arpa, fuchtelį ir tre-jerį, bet jaus, kaip jo sene-liai, ranka vėtė. Ranka, girdi, geriau grūdus atskiria“.

Tos knygos užsklandoje pa-stebima, kad jos niekas nes-kaityto, nes „skaitytojai skaityti nemoka“ ir pridėda „andai tūli mūsų laikraščiai koliojo tuos, kurie laikraščius neskaityto, bet kaip juos iškolios, jei jie neskaityto. Iš tiesų, kuriuos gyniau, skaityti nemoka“...

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

MŪSU VYTTIS, nr. 4, 1993 m., 32 psl. ir viršeliai. Leidžia Akade-minis skautų sąjūdis, redaguoja V. P. Mikūnas. Leidinys skirtas Vydūno gyvenimui ir perlaidojimui prisiminti.

Mykolas Biržiška, VILNIAUS GOLGOTA. Antrasis fotografuotinis leidimas. „Mintis“. Vilnius, 1992 m., 663 psl. Redaktorė — Birutė Anaitienė, dailininkė Laimutė Ramonienė. Tai Lenkijos oku-

LIETUVOS LAUKŲ KELIUKAS

Nuotr. D. Meliūno

Literatūriniai paminėjimai

ALERŪTA

Anatolijaus Kairio „Sonetai“

Mano siela meldžiasi sonetais, Myli Dievą saskambiais širdies,

— pasisako autorius. Visas šimtas tų sonetų! Forma gana sklandi. Trys skyriai — gal tematikos požiūriu? Iš tikro autorius ne tiek „meldžiasi“, bet ir skambiai išsako gyvenimą — savo ir kitų. Meilė pripažįstama pagrindiniu gyvenimo dienų varikliu, kūrybinio impulsu, viltimi ir net kančios džiaugsmu...

Kai kur jaučiamas dirbtinumas, bet patraukia minčių įvairybė, suvedanti viską į meilę. Religinių jausmų atspalviai. Jaučiamas ir tėvynės meilės dyvelkumas; visur — su įkvėpimu, lyg autobiografinė ar istorinė informacija.

Yra ir retorikos, pamokymų. Pvz. 61-mame sonete:

Nepriekaištą, kad aš esu per geras, Kad gyda ne tave ir ne save, O tuos, kurie dažnai nam piktą daro. Tikliu, kai mano kūnas bus kape, Piktieji sleps juos žeminantį rasti Ir jau nebeorės manęs užmušti (71 psl.).

Nuoširdžiau, kūrybiškiau su-skamba erotinės meilės so-netai (ne visi).

Romantikas ir sentimentalistas, Paklydęs tarp idėjų ir vardu.

Taip apie save pasisako au-torius (90 psl.). Bet gi ir so-netams, kaip ir visada kūryboj, reikia autentiškumo, nuošir-dumo.

Ne grožio aš prašau, ne išminties — Prašau atverti man dausas širdies.

Autoriui tačiau reikia tai poetiškai išsakyti. Didžiama A. Kairio sonetų — ne kaip Pet-rarkos Laurai, o lyg aprašyta kitų meilė įvairiose aplinky-bėse ir įvairių mylimųjų (ge-rų, dorų, gražių ir net nublu-kusių, net pikantiškų...) gar-bei.

O gal ta temų įvairybė ir pa-daro knygą įdomią?

Anatolijus Kairys, ŠIMTAS MEILĖS SONETU. Kaunas „Spindulys“, 1993 m. Redak-torius — Robertas Keturakis, meninis red. Alg. Jurėnas. Ti-ražas — 1,500. Kaina nepažy-mėta.

„Ugninių paukščių kelionė“

Tokiu vardu šiemet (1994) išleista jau trečia devyniolik-mečio studento Mindaugo Pe-leckio („Varpu“) red. sąnaus) knyga.

puotos Lietuvos dalies — Vilnijos lietuvių darbo ir kančių 1919-1928 m. dienoraštis. Medžiaga surink-ta iš to meto Vilniaus lietuvių laik-raščių ir Kauno spaudos. Šis vei-kalas buvo išleistas Kaune 1930 m. Vilniui vaduoti sąjungos B. Še-mio vardu.

LITUANISTICA, 4 nr. 1993 m., 120 psl. ir viršeliai. Lietuvos moks-lų akademijos leidinys. Redaguo-ja red. kolegija, redaktorė O. Bal-kevičienė. Spausdina UAB „Kar-ninas“. Tiražas 700 egz., kaina 40 ct.

Tėviškės žiburiai • 1994. VI. 21 — Nr. 25 (2312) • psl. 7

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Advokato Povilo Žumbakio politinių įvykių komentarai JAV lietuvių radijo valandėlėse, pa-pildyti naujais duomenimis, jau išleisti specialia knyga „Balionai, bananai ir biurokratai“. Jos sutik-tuves Detroito lietuviams Šv. An-tano parapijos salėje birželio 5 d. surengė „Lietuviškųjų melodi-jų“ radijo valandėlės vedėjas Al-gis Zaprackas.

Žymusis estrados sol. Stasys Povilaitis, 1991 m. pagerbtas An-tano Šabaniausko premija, dabar vėl lanko JAV lietuvių kolonijas, laimėjęs Vilniaus naujosios ko-munikacijos mokyklos tūkstančio dolerių premiją ir dail. O. Gri-gaitės sukurta atminimo dovaną — keramikos darbą „Gintarinė palmė“. Pernai jis buvo atvykęs į Lietuvį dienas Los Angeles mieste. Po jų spėjo apsilankyti tik Čikagoje ir Lemonte.

Čikagos tautinių šokių an-samblio „Grandis“ veiklos tris-dešimtmetis balandžio 16 d. vai-šėmis ir specialia programa bu-vo paminėtas Lemonte, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salė-je. Ansamblį 1964 m. Čikagoje įsteigė tautinių šokių mokytoja Irena Smieliauskienė, repetici-jas Jaunimo centre pradėjusi su šešiomis poromis šokėjų. Dabar „Grandies“ ansamblį sudaro be-veik 80 šokėjų, priklausančių ke-turioms grupėms — jaunių, moks-leivių, studentų ir veteranų. Va-dovei I. Smieliauskienei talkina tas grupės paruošiančios buvu-sios „Grandies“ šokėjos Violeta Smieliauskaitė-Fabijonovienė, Vida Brazaitytė, Dalia Bilaišytė, Rima Polikaitytė. Talkinin-kių eiles papildė ir Klivlando „Grandinėleje“ ilgai šokusi Rė-da Ardytė-Plurienė. „Grandies“ ansamblis 1973 m. lankėsi pas Venezuelos ir Brazilijos lietu-vius, 1981 m. — Australijos lie-tuvių kolonijose, 1992 m. — ne-priklausomybę atgavusioje Lietu-voje. Sukaktuvių vaišių stalus Lemonte palaimino kun. Antanas Saulaitis, SJ. „Grandi“ sveikino ilgametė jos rėmėja Irena Kriau-čeliūnienė, iš Vašingtono atvy-kęs Lietuvos ambasadorius dr. Al-fonsas Eidintas. Keturios „Gran-dies“ grupės su dainų palyda at-liko tautinių bei stilizuotų šo-kių, ratelių ir žaidimų pynę „Tie-kus buvo vakarėlis, aiškiai švie-tė mėnėsėlis“, pasinaudodamos muz. Ričardo Soko paruoštomis melodijomis. Trisdešimtmečio su-kakties proga „Grandies“ an-samblio išteigėjai ir vadovai I. Smieliauskienei išteikta 30 raudo-no rožių. Šokiams grojo lietuviš-ka „Žiburio“ kapela.

Keturiasdešimt pirmoji Euro-pos lietuviškųjų studijų savaitė įvyks liepos 31 — rugpjūčio 7 d.d. Austrijos Tirolyje, Berwango viešbutyje „Berwanger Hof“. Pa-skaitas skaitys: Vytautas Biliaus-kas (Cincinnati) — „Moralinis vystymasis individuose ir tauto-se“, vilnietis Vaidotas Daunys — „Tikėjimas ir vietovaidis. An-tano Maceinos krikščioniškoji akistata“, Vincas Natkevičius iš Viernheimo — „Didžiųjų verty-bių problema mūsų filosofijoje ir literatūros kritikoje (St. Šal-kauskis, A. Maceina, J. Grinius)“, torontietė Irena Lukoševičienė — „Lietuvos socialinės problemos“, vilnietis Romualdas Sikorskis — „Lietuvos ūkio būklė ir raidos perspektyvos“, torontietis Pet-ras Lukoševičius — „Lietuvos žemės ūkio problemos“, Kaune gyvenantis Šveicarijos lietuvis kun. Jonas Jūraitis — „Prie po-litijos suvestinių versmės“, vil-nietis Alvydas Jokubaitis — „Lie-tuvos filosofinė tradicija pomo-dernistinėje akivaizdoje“, vilnie-tė Viktorija Daujotytė-Pakerienė — „Dvi lietuvių literatūros Gabi-jos“, vilnietis Darius Kuolys — „Lietuvos švietimo būklė ir kaitos perspektyvos“. Literatūros vaka-meruošias dalyvauti Irena Nau-džiūnaitė-Joerg, Vaidotas Daunys ir Saulius Kubilius. Numatyta ir tradicine tapusi „Tėvynės vandan-ėlė“. Mišias savaitės dalyviams atnašaus kun. J. Jūraitis. Jų taipgi laukia apsilankymas Inns-brucke ir Alpių kalnuose. Studi-ju savaitės programai vadovaus D. Kuolys, V. Natkevičius ir J. Norkaitis. Būsimuosius dalyvius registruoja Irena Joerg-Naudžiū-naitė, 6483 Wennis, Tirol, Austria. Registracijos mokestis — 150 DM (jaunimui 70 DM). Pilnas vienos paros pragyvenimas viešbučio „Berwanger-Hof“ kambaryje, tu-rinčiame dvigubas lovas, kiek-vienam svečiui kainuos po 500 austrųščių šilingų. Už atskirą kam-barį vienam asmeniui reikės mo-kėti 570 šilingų.

Utenos rajono literatus jun-gia prieš gerą dešimtmetį įsteig-tas „Verdenės“ klubas, juos pa-kviečiantis į tradicinį renginį „Gimtoji mūsų žemė“. Šiemet ja-me dalyvavo ir kraštiečiai rašy-tojai bei poetai Algimantas Bal-takis, Pranas Treinys, Vytautas Račickas, Irena Gansiniauskaitė. Geriausia 1993 m. uteniško lite-rato knyga buvo išrinktas Silvest-ro Sinkaus fantastinių apsakymų rinkinys „Gėlių sala“. Jam itei-kta Utenos rajono kultūros ir švie-timo skyriaus premija.

Rež. Juozo Miltinio, perženg-u-sio amžiaus aštuoniasdešimpenk-metį, bibliografiją sudarė Živi-lė Snicorytė, o ją 500 egzemplio-rių tiražu išleido Panevėžio mies-to kultūros skyrius ir centrinė bi-blioteka. Bibliografija chronolo-gine tvarka apima 1932-92 jo gy-venimo ir kūrybos metus. Jon įjungti spaudoje paskelbti J. Mil-tinio straipsniai, vertimai ir pa-sikalbėjimai. Priminami ir jo re-žisuoti spektakliai, scenoje bei filmuose sukurti vaidmenys. Bi-bliografiją papildė nuotraukos, ištrauka iš R. Skindelenės diser-tacijos „J. Miltinio estetinės pa-žiūros“.

Vladimiro Vasiljevo tarptauti-niame baletio konkurse Rusijos Permėje sėkmė lydėjo du jaunuos Lietuvos šokėjus — Eglę Ša-pokaitę ir Edvardą Smalakį. Mo-terų grupėje E. Šapokaitė, Lie-tuvos operos ir baletto teatro so-listė, išsikovojo pirmąją vietą, antrojoje palikusi maskvietę Ž. Bogorodicką, trečiojoje — maskvietes J. Gordejevą ir A. Tagirovą. Vyrų grupėje pirmoji vieta teko maskviečiui V. Breu-senkai, dvi antrosios — vilnie-čiui E. Smalakui ir permiečiui A. Žuravliovui, dvi trečiosios — D. Murujevui iš Kazanės ir V. Muravliovui iš Maskvos. Abu Lietuvos atstovai yra baigę Vilniaus baletto mokyklą: Eglė Šapokaitė — B. Krapavičienės klase, Edvar-das Smalakys — I. Požerienės ir B. Martinkevičiaus. Vilniaus ba-letto mokyklos meno vadovas yra baletmeisteris Jonas Katakinas. Lietuvos operos ir baletto teatre Vilniuje jiedu yra laikomi geriau-sia jaunųjų šokėjų pora, atliekan-čia pagrindinius vaidmenis tokio-se klasikinuose baletuose, kaip Delibo „Kopelija“, Adamo „Zi-zel“, Prokopjevo „Romeo ir Džuljeta“, Čaikovskio „Mie-gančioji gražuolė“. Permės kon-kurse jiems buvo išteikti du ge-riausios šokėjų poros prizai — V. Vasiljevo ir J. Maksimovos bei spaudos atstovų. E. Šapoka-itė Lietuvioje šiemet jau yra pri-pažinta geriausia muzikinio teat-ro soliste.

Prof. dr. Zigmund Zinkevičiui, Lietuvos mokslų akademijos na-riui, pasižymėjusiam moksliniais lituanistikos ir baltistikos dar-bais, gegužės 5 d. Vienos univer-sitete išteikta Gottfried von Her-derio premija. Šią vokiečio mili-jonieriaus A. Goepferio Hambur-g 1964 m. išteigtą premiją Vie-nos universitetas kasmet paskiria Pietų ar Vidurio Europos tautų mokslininkui, savo darbais skati-nančiam tarptautinį bendradra-biavimą. Lig šiol baltiečiai Her-derio premijos negaudavo. Pir-muosius ledus pralaužė ją 1993 m. laimėjusi Latvijos poetė M. Zaly-tė. Šiemetinė Herderio premija buvo įvertinti tikrai dideli prof. dr. Z. Zinkevičiaus lituanistikos ir baltistikos darbai. Jį jau 1982 m. savo nariu paskelbė Švedijos karališkoji mokslų akademija, o 1991 m. jam akademiko laipsnį su-teikė Norvegijos mokslų akademi-ja. 1985 m. sovietiniai Maskvos politruakai prof. dr. Z. Zinkevi-čiui leido dalyvauti Penktajame mokslo ir kultūros simpoziume Či-kaagoje ir skaityti paskaitą apie jotvingių kalbą. Vartus užsienin jam plačiai atvėrė atgimstanti Lie-tuva. Prof. dr. Z. Zinkevičius ly-ginamosios kalbotyros specialis-tams Heidelberge 1991 m. skaitė paskaitą „Baltų-slavų kalbinė gi-minystė naujausiu tyrimų švie-sioje“, istorikams Travemündeje 1992 m. — „Vakaru baltų etnoge-nezė“, kalbininkams Münsteryje 1993 m. — „Vokiečių kalbos ita-ka Rytprūsių lietuvių kalbai“. Jis yra parašęs daug knygų, lie-tuvių ir užsienio lingvistikinėje spaudoje paskelbęs apie 500 mokslinių straipsnių. Didžiaus-ias prof. dr. Z. Zinkevičiaus veiklas — daugiatomį „Lietuvių kalbos istoriją“. Jos penki tomai jau išleisti, šeštasis spausdina-mas. Užsieniui jis nori išleisti vieno tomo „Lietuvių kalbos isto-rija“ anglų kalba ir jam jau turi parašęs lietuvišką tekstą. V. Kst.

JURATĖ ir ARYDAS VILCINSKAI, gegužės 8 d. LB Socialinių reikalų tarybos ir „Margučio“ surengtame koncerte Jaunimo centre Čikagoje

Nuotr. Jono Tamulaičio

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v.v.; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.00%	Asmeninės paskolas
180-364 d. term. ind. 5.50%	nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 5.50%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.50%	nuo 8.50%
3 metų term. indėlius 6.00%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 6.25%	Su nekeičiamu nuošimčiu
5 metų term. indėlius 6.25%	1 metų 8.00%
1 metų GIC-mėn. palūk. 5.75%	2 metų 8.50%
1 metų GIC-met. palūk. 6.25%	3 metų 8.75%
2 metų GIC-met. palūk. 6.75%	Su keičiamu nuošimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 7.25%	1, 2 ir 3 metų 6.50%
4 metų GIC-met. palūk. 7.50%	
5 metų GIC-met. palūk. 7.75%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 6.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.25%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 7.50%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.75%	
Taupomąją sąskaitą 2.50%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.75%	
Kasd. pal. čekių sąsk. 1.75%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 56 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814

2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Real Estate Service

"CENTRO KUBAS"

Tik lietuvių tvarkomas nekilnojamojo turto biuras iš Vilniaus "Centro kubas" priima užsakymus parinkti ir įsigyti gyvenamuosius namus ir butus Vilniuje. Kiekvienam besidominčiam asmeniškai suteiksime informaciją.

"Centro kubas"
Pylimo gatvė Nr. 12
2001 Vilnius
Lithuania
tel. (370-2) 22-70-90, 22-78-41

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Countrywide WESTSIDE REALTY INC.

Jeji norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

DRAUDA

Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)

Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite

JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733

namų 766-5857 FAX 234-5187

CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Čikagos "Lituania" – jaunių A klasės 1994-jų ŠALFASS-gos krepšinio meistras. Iš kairės: Nausėdas, Raudskėnas, Valkiūnas, Genčius, Novak. Antroje eilėje iš kairės: Rimantas Dirvonis – klubo pirm., Sheenan, Šakėnis, Neimantas, Jesevičius, Vyngantas ir dr. Donatas Šiliūnas, komandos treneris

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

44-sios ŠALFASS žaidynės
Detroit

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Vyrų B klasės krepšinio varžybose dalyvavo 10 komandų, kurios burtų keliu buvo suskirstytos į tris grupes: A – Detroito "Kovas", Toronto "Aušra", Čikagos "Lituania" ir Toronto "Vytytis". B – Hamiltono "Kovas", Čikagos "Neris" ir Londono (Ont.) "Tauras". C – grupę sudarė Niujorko "LAK", Klivlando "Žaibas" ir Detroito "Kovas" II-j.

Varžybos B klasėje pradėtos penktadienio vakare tarp A grupės esančių Toronto "Vytytis" ir "Aušros", kurias laimėjo "Vytytis" 64:59, ir antrųjų rungtynių tarp Detroito "Kovo" I ir Čikagos "Lituania", kurios baigėsi "Kovo" pergale 52:48.

Šeštadienį buvo sužaistos likusios dešimt rungtynių. A grupėje: Toronto "Aušra" nugalėjo Čikagos "Lituania" rezultatu 68:64, Detroito "Kovo" I-jai laimėjo prieš Toronto "Vytytį" 60:59. Toronto "Vytytis" pelnytai ištraukė pergalę prieš "Lituania" net 79:54, ir Detroito "Kovo" I-jai nugalėjo "Aušrą" 66:50.

B grupėje Londono "Tauras" laimėjo prieš Hamiltono "Kovą" 71:62, ir sekančiose rungtynėse pelnė laimėjimą prieš Čikagos "Nerį" rezultatu 84:79. Pagaliau Čikagos "Neris" nugalėjo Hamiltono "Kovą" 84:80.

C grupėje Niujorko "LAK" laimėjo prieš Detroito "Kovą" II-ją 77:43 ir Klivlando "Žaibą" 86:61, o Klivlando "Žaibas" pelnė laimėjimą prieš Detroito "Kovą" II-ją 86:43.

Sekmdienį į baigmės ratą patekusios, varžėsi keturios komandos: Detroito "Kovo" I-jai, Čikagos "Neris", Toronto "Vytytis" ir Niujorko "LAK". Detroito "Kovo" I-jai laimėjo prieš Čikagos "Nerį" 59:51, o Niujorko "LAK" prieš Toronto "Vytytį" 48:35; abi komandos kvalifikavosi baigmės susitikimui dėl meistrinio vardo ir šios rungtynės buvo labai permainingos taškų medžioklės. Nors pirmasis puslaikis buvo užbaigtas 25:22 "LAK" naudai, tačiau, rungtynių laikui pasibaigus, švieslėntė skelbė lygiąsias 54:54.

Pradžioje "Kovo" I-jai vis dėlto įstengė pasiekti laimėjimą, užbaigdamas rungtynes rezultatu 68:65. Detroito "Kovo" I-jai atstovavo ir taškus pelnė: M. Gražulis 27, C. Zambor 9, P. Jankus 8, H. Bodiya 7, P. Butkūnas 6, V. Memėnas 4, M. Abariūs 3, V. Rugienius ir Ošlapas po 2, V. Polteraitis ir V. Zubrickas 0. Niujorko "LAK": P. Karakinian 35, P. Torney ir J. Obrain po 10, R. Naronis 6, P. Birutis 4, R. Kezys, T. Lora, J. Jankauskas ir P. Naronis 0.

Paguodos rato rungtynes laimėjo Čikagos "Neris" prieš Toronto "Vytytį" 72:65 ir užsitikrino trečiąją vietą vyrų B klasės varžybose.

Jaunių A klasės krepšinio varžybose dalyvavo 4 komandos: Detroito "Kovas", Hamiltono "Kovas", Niujorko "LAK" ir Čikagos "Lituania". Jos vykdėtos dviejų minusų sistema.

Pirmose rungtynėse Detroito "Kovas" laimėjo prieš Hamiltono "Kovą" 33:29, ir antrosios Čikagos "Lituania" nugalėjo Niujorko "LAK" 43:22; abi laimėjusios komandos pasistūmė lentelės dešiniojo pusės ir po atkaklios kovos rezultatu 47:45 Čikagos "Lituania" išėjo laimėtoja prieš Detroito "Kovą", tuo pačiu užsitikrindama vietą baigmėje.

Antroje lentelės pusėje, turinčios po vieną pralaimėjimą, "susikibo" Hamiltono "Kovo" ir Niujorko "LAK".

Antroje lentelės pusėje, turinčios po vieną pralaimėjimą, "susikibo" Hamiltono "Kovo" ir Niujorko "LAK".

DETROIT "KOVAS" I-JI, 1994-JŲ ŠALFASS-GOS B KLASĖS KREPŠINIO MEISTRIS. Pirmas iš kairės, Marius Gražulis, daugiausia taškų (27) pelnęs rungtynėse prieš Niujorko "LAK". Ant rankų laiko sūnų "Gražuliuką". Gal jis pagal tradiciją šeimoje bus kita "Kovo" žvaigždutė? (...) ir šiose varžybose dalyvavo trys broliai krepšininkai Gražuliai)

Nuotr. Sig. Krašausko

kus žaisti šešioms minutėms, Lietuva vedė 6 taškais. Likus žaisti trims minutėms, Lietuvai vedant 4 taškais, trys pagrindinės kroatų žaidėjos turėjo jau po 4 baudas. Tik mūsų komandos ir trenerio nerytingumas veržtis pro šias žaidėjas ir ištraukiant joms penktąją baudą, suteikė Kroatijai progą išlaikyti aikštėje visas savo žvaigždes ir laimėti 76:72.

Kiti lietuvių rezultatai. Lietuva-Suomija 90:75, Lietuva-Latvija 62:51, Lietuva-Italija 59:66. Lietuvos-Italijos susitikimas buvo pirmasis po 1938 m. Europos pirmenybių. Tada Lietuva Romoje pateko į II vietą, ir tai tik dėl italių geresnio taškų santykio. Prieš italų Vilniuje lietuvių galėjo laimėti, turėjo gerų progų, bet italių ūgis padarė savo: viena italė – 6'-7", kita – 6'-8" ir mūsų komanda buvo sunku prieiti prie lentų. Vien tritaškių neužteko.

Žaidynes susumavus. Džiaugiamės, kad Lietuva pateko į išrinktųjų tarpą. Tačiau daugelis tikėjosi šiek tiek geresnio lietuvių pasirodymo. Žinoma, niekas dar neparado. Bus laiko ir progos pasirodyti ir atsigręžti. Viena kliūtis, kuri trukdė lietuviams darčiau pasirodyti, yra ta, kad šiuo metu mūsų rinktinės žaidžia žaidžia užsienio komandose (Vokietijoje, Švedijoje, Lenkijoje) ir, atrodo, nėra susižaidusios. Kita priežastis – centro žaidėjos trūkumas. Vitalija Tuomaitė, kuri prieš 7-8 metus buvo Lietuvos pažiba, dabar neša jau nemažą metų krūvį, ir jai buvo sunkoka kovoti po lentomis prieš 22 ar 23 metų itales ir kroatas. Reikia tikėtis, kad šios spragos bus užpildytos, ir ateinančiais metais Čekijoje matysime daug lygiau žaidžiančių Lietuvos rinktinę.

Ateitininkų žinios

Mokslievių baidarių iškyla įvykis birželio 25 d. Jie kartu su globėjais keliaus į Six Mile Lake provincijos parką. Išvyksime iš Prieškelio parapijos 6.30 v.v. ir grįšime tarp 8-9 v.v. Informaciją teikia Leonas Ehlers (767-2781). Prasmės užsiregistruoti pas Liną Daukšą (353-6629) prieš birželio 25 d. Kviečiame visus mokslievius dalyvauti.

Ateitininkų stovyklos Dainavojė: jaunių (JAS) liepos 24 d. – rugpjūčio 6 d.; mokslievių (MAS) rugpjūčio 7-14 d.; sendraugio (ASS) liepos 17-23 d.d.

Ateitininkų federacijos XII kongreso, įvykstančio 1994 m. liepos 14-17 d.d. programa: liepos 11-14 d.d. studentų ir mokslievių darbo ir studijų prieškongresinė stovykla; liepos 14 d. – atskiri vienetų posėdžiai, Mišios Aušros Vartų koplyčioje, susipažinimo vakaras; liepos 15 d. – iškilmingas kongreso atidarymas – "Laisvė ir atsakomybė" paskaitos ir diskusijos, Mišios Vilniaus Katedroje, eitynės miesto gatvėmis, žuvusiųjų už laisvę pagerbimas, dailiojo žodžio ir dainų pynė; liepos 16 d. – Mišios Šv. Kazimiero šventovėje – "Visuomenės ir kultūra" paskaitos ir diskusijos, simpoziumas: "Šeima – tautos gyvybės branduolys", ateitininkų federacijos organizacinis posėdis, kūrybos vakaras; liepos 17 d. – Mišios Šv. Jono šventovėje, paskaita "Popiežiaus vizito reikšmė ir mūsų uždaviniai 21 amžiaus praeityje", simpoziumas "Pasaulietis liudija Kristų", iškilmingas kongreso užbaigimas, baigminės mintys "Ateitį regim tėvynės laiminga", jaunimo gegužinė, vyresniųjų apagė.

Šios savaitės mintis: *Ateitį regim tėvynės laiminga* (XII) Ateitininkų kongreso tema ir šūkis). D.G.

Prof. Prano Dovydaičio fondui Lietuvoje Tiltonburgo ir Delhi ateitininkai ir prijaučiantys aukojai: \$100 – Z. P. Augačai, KLK moterų dr-jos Delhi skyrus, Tautos fondas per G. Rugienį; \$50 – A. Aleliūnienė, G. E. Rugienis; \$40 – K. A. Rataičiai; \$20 – V. P. Lapiečiai, M. Vl. Miceikos, St. Augustinė, J. Vieraiteis, T. P. Pargauskai, A. Martinkevičius, N. Ivanauskas, St. Berzins, B. Dirsienė, J. E. Stradomskiai, J. Vitais, V. Vindašutė, E. B. Stonkus, Daina Augaitis, E. Vindašienė; \$5 – A. Klemkienė, J. P. Pargauskai.

Visiems aukotojams – nuoširdus atli. Ypatinga padėka Zosai Augaitienei, rinkusiai aukas. O.G.

Skautų veikla

• Darbo savaitgaliai "Romuvoje" liepos 9-10 ir 23-24 d.d. Didysis pastatas kasmet turi problemų su grindimis. Šią vasarą numatyta po grindimis išskirti uolą ir įdėti vandens nutekėjimo vamzdį. Tam darbuvi architekt. T. Liaciūnė ir inž. L. Garbaliūskas paruošė planus. Jiems įvykdyti reikia 26 vyrų talkos su įrankiais. Taip pat labai reikia užbaigti du vilkiukų namukus, padedant skersai metalines atsparas, kaip jau yra padaryta 4-riems namukams anksčiau. Tam darbuvi reikia 20 vyrų.

Stovykla įvyks rugpjūčio 7-20 d.d. Jau užsiregistravo 110 stovyklautojų. Kurie dar nespėjo, prisidės prie Hamiltono, Londono, Rochesterio. Stovyklavietė turi būti sutvarkyta ir dėl to yra prašoma tėti talka bei visų, kurie galėtų paaugikti savaitgalį šiai pagalba. Skambinti Kanados rajono vadui j. ps. R. Sriubiškiui tel. 416-966-6042 tarp 7-9 v.v. M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

- 5.00% už 90 dienų term. indėlius
- 5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
- 5.50% už 1 m. term. indėlius
- 5.50% už 2 m. term. indėlius
- 6.00% už 3 m. term. indėlius
- 6.25% už 4 m. term. indėlius
- 6.25% už 5 m. term. indėlius
- 5.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.
- 6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
- 6.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
- 7.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
- 7.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
- 7.75% už 5 m. GIC invest. pažym.
- 6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
- 6.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
- 7.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
- 7.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
- 3.75% už OHOSP (variable rate)
- 3.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
- 3.75% kasd. pal. čekių sąsk. virš 10,000
- 2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

- už asmenines paskolas nuo 7.75%
- už nekilnojamojo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu
- 1 metų 7.50%
- 2 metų 8.25%
- 3 metų 8.50% (fixed rate)
- su keičiamu nuošimčiu
- 1, 2 ar 3 metų 6.40% (variable rate)
- Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook Mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamojo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

GELIŲ PARDUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2 (prie Turner & Porter laidojimo namų).

Rožės ilgais kotais \$19.95 už tuziną, normalaus dydžio \$9.95 už tuziną. Paruošiamie gėles įvairioms progoms – vestuvėms, laidotuviams ir t.t. Priėmamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai. Skambinti tel. 536-1994

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių

- Namų ir automobilių vėsinimo sistemas
- Šaldytuvus, šaldymo sistemas
- Elektrines vėrinčias, indų plovimo mašinas
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Atlieku įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui
PAGE 370-3539 arba tel. 222-1372 Toronto (Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

DAIVA DALINDA, BBA, Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-434-1847 FAX 1-905-728-5745

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsiųsiant jūsų gimines iš Lietuvos. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS I LIETUVĄ per Amsterdamą, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Varšuvą arba kitomis jūsų pageidaujamos oro linijomis. Didelis pasirinkimas, geros kainos.

pvz. per **KOPENHAGĄ**

ISSKRENDANT birželio 29, liepos 6 arba rugpjūčio 3 ar 17 ir GRĮŽTANT liepos 14, rugpjūčio 11 ar 25 \$1135 pilius mokesčiai

Pilna kaina sumokama užsisakant kelionę. Naudokites progą, bilietų neperdaugiau! – ĮSPARDAVIMAS RIBOTAM LAIKUI –

Skrendant dviem asmenimis kartu, į virš minėtą kainą įeina ir 2 naktynės Kopenhagoje. Skrendant pavieniui – už nakty priemoka \$50. TEIRAUKITES APIE TOKIAS GERAS KAINAS ATSIKVIESDAMI SAVO GIMINES IŠ LIETUVOS.

TURIM DAR KELETĄ VIETŲ Į DAINŲ ŠVENTĘ SU "GINTARU"
PER KOPENHAGĄ BIRŽELIO 29 D. Grįžtat jums tinkamu laiku – su visais mokesčiais ir nakvyne grįžtant \$1225

Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v. į Mariją (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 FAX 416-538-9657

ALGIS MEDELIS

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ir iš projekto išimti homoseksualų vienašališkos šeimos leidžiamą vaikų išidukrinimą ar įsisūnijimą. Balsavimas betgi nebuvo atidėtas, pataisa nepadaryta. Tad šiuo balsavimu nutraukiama ir visiškai sustabdoma nepriimto vienašališkos šeimos įstatymo nr. 167 tolimesnė eiga. Tai suerzino visos Kanados homoseksualus, triukšmingai laukusius pirmo vienašališkos šeimos įstatymo su pilnomis teisėmis ir privilegijomis. Kova, atrodo, bus tęsiama teismuose, bet jona nenori įsivelti įstatymo priėmimą pralaimėjusi Ontario NDP socialistų vyriausybei.

Kanados liberalų vyriausybės teisingumo ministeris Allan Rock parlamente pertvarko prieš dešimtį metų priimtą įstatymą jauniems nusikaltėliams nuo dvylikos iki septyniolikos metų amžiaus. Šie vaikai ir paaugliai turėjo būti teisiami specialiuose jiems skirtuose teismuose. Aukščiausia buvo penkerių metų bausmė už žmogžudystę, o už kitus nusikaltimus ji negalėjo būti didesnė kaip treji metai už grobų. Abiem atvejais įkalinimas buvo atliekamas jaunimui skirtose institucijose, turinčiose bausmės sumažinimą už pavyzdinę elgesį.

Nusivylimą šiuo įstatymu atnešė sparčiai padidėjusios jaunųjų nusikaltėlių gretos. Mat jų paslaugomis pradėjo naudotis suaugusieji nusikaltėliai, kurių laukia didesnės bausmės už narkotikų platinimą bei kitus nusikaltimus. Jaunimą sugundė geras uždarbis ir mažos bausmės grėsmė. Liūdniausia, kad padidėjo ir jaunųjų nusikaltėlių įvykdymo žmogžudystės. Tad neuostabu, kad buvo pareikalaauta tokių vyresnio amžiaus paauglių bylas svarstyti suaugusiems nusikaltėliams skirtuose teismuose, turinčiuose griežtesnius įstatymus.

Teisingumo ministeris Allan Rock įstatymo pertvarkyme neatsisako jaunų nusikaltėlių perauklėjimo. Tačiau pagrindinį savo dėmesį jis dabar ža-

da skirti visuomenės apsaugai. Seniau už visas žmogžudystes nepilnamečių nusikaltėlių laukdavo penkerių metų bausmė. Dabar ji už suplanuotą žmogžudystę padidinama iki dešimties metų, už neplanuotą – iki septynerių. Pertvarkytas įstatymas 16-17 metų paauglius, įvykdžiusius žmogžudystę arba kitus didelius nusikaltimus, leis teisiti suaugusiems skirtuose teismuose. Ten nuteisti dešimčiai metų už planuotą žmogžudystę negalės gauti bausmės sumažinimo, leidžiamo tik po 10 metų atliktos bausmės. Žymesnieji nusikaltėliai negalės atsakyti jiems privalomo psichologinio bei medicininio gydymosi.

Problema sudaro suaugusių teismuose nuteistų paauglių uždarymas tokiems skirtuose kalėjimuose. Mat ten kaliniai juos paverčia homoseksualizmo aukomis, paruošia kitiems nusikaltimams. Teisingumo ministeris Allan Rock įstatymo pakeitime vengia didelių bausmių jauniems nusikaltėliams. Kritikai triukšmauja, kad ir įstatymo pakeitime siūlomos griežtesnės bausmės nėra pakankamos. Esą jaunimo vykdomų nusikaltimų jos nesumažins, problemos neišspręs. V. Kst.

Įvairios žinios Konferencija

Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos vyriausybės, Pasaulio lietuvių bendruomenė, Lietuvos lietuvių bendruomenė, Tautos namai 1994 m. liepos 1-5 d.d. Anykščiuose rengia konferenciją "Užsienio lietuvių šiandieninė padėtis ir bendravimas su Lietuva". Kviečiami dalyvauti lietuviškų spaudos leidinių bei radijo laidų redaktoriai ir vedėjai. Be išėjimo kultūros, politikos, švietimo atstovų, konferencijoje dalyvaus Lietuvos valdžios pareigūnai, ministrų bei departamentų atstovai. Rengėjai apmoka svečių maitinimą bei nakvynę. Apie tai praneša Lietuvos žurnalistų sąjungos pirm. R. Eilunavičius, tel. 611-790. LŽS

Toronto studentų ateitininkų rekolokacijos Algonquin parke gegužės 27-29 d.d.

Nuotr. L. Dauksos

TORONTONT

Sibirinių trėmimų minėjimas ekumeninėmis pamaldomis įvyko 1994 m. birželio 14 d. Sv. Pauliaus anglikonų šventovėje. Gaudžiant vargonams (Anita Gaide), centriniu taku ejo St. Jakubaičio vedama vėliavų, kunigų ir organizacijų procesija. Sustačius vėliavas, visų kartu sugiedota "Tvirtčiausia apsaugos pilis". Prie altoriaus invokaciją sukalbėjo kun. A. Žilinskas. Skaitinius ir Šv. Rašto skaitymą atliko estų ir latvių kunigai. Sol. Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė pagiedojo "Ave Maria". Po bendros giesmės, "Viešpatį garbink" evangelikų-liuteronų arkivyskupas Udo Petersoo pasakė pamokslą pabrėždamas, kad ir krikščioniškame atlaidume žiaurių trėmimų ir tautžudystės pamiršti negalima.

Mirusių ir žuvusių prisiminimui degant prieš altorių patstatytas žvakės, meldėsi estų, latvių ir lietuvių kunigai. Lietuviams atstovavo kun. E. Putrimas. Po giesmės "Dieve Tėve danguje", arkivyskupo palaiminimo sugiedoti Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Kanados himnai. Procesiją išleidus, skirstė šiais metais truputį mažesnė dalyvių minia. Pasigesta ir skautų dalyvavimo. Minėrijas užtruko lygiai vieną valandą. Prie durų buvo renkamos aukos išlaidoms apmokėti. S.

Kun. Salvijus Praneckūnas iš Biržų, lydimas kun. Eug. Jurgučio, OFM, birželio 13 d. aplankė Anapilio sodybą, kapines ir "Tėviškes žiburias". Svečią priėmė ir su čia veikiančiomis įstaigomis supažindino klebonas kun. J. Staškus ir kun. V. Volertas.

Padėkime sergantiems vėžio liga. Sunkiose gyvenimo sąlygose Lietuvoje dar sunkiau yra ligoniams, ypač sergantiems vėžio lyga, kai trūksta vaistų, maisto ir drabužių.

Jau 5 metai, kai Toronte yra įsteigtas globos būrelis paremti draugijai Lietuvoje "Kova su vėžiu". Kreipiamės į lietuvių visuomenę, prašydami paramos tampant būrelio nariais arba rėmėjais. Aukos ir nario mokesčių priima: Danutė Barauskienė tel. 766-7066, Adelė Lėdienė tel. 769-6534 ir Monika Povilaitienė tel. 769-0948, 260 Searlett Rd., Apt. 1301, Toronto, Ont. M6N 4X6.

Tam tikslui yra atidaryta Priskelimo parapijos kredito kooperatyve sąskaita nr. 164-680.17. Inf.

Patikslinimas. "TŽ" 22 nr. "Lietuviai pasaulyje" skyriuje buvo paskelbta, kad JAV LB Lemonto apylinkė vadovauja naujoji valdyba ir išvardintas jos sąstatai. Per klaidą vietoj naujos valdybos buvo paskelbtas senosios valdybos sąrašas. Metiniame bendruomenės narių susirinkime kovo 27 d. buvo išrinkta naujoji valdyba ir pasiskirstę pareigomis sekančiai: Gediminas Kazėnas – pirmininkas, Stasys Dziugas – sekretorius, Aleksas Karaliūnas – išdėstas; vice-pirmininkai – Liudas Kirkus, Alė Lelienė, Zenonas Mereckis, Eglė Novak, Vladas Stropus ir Jonas Vaznelis, jn.; revizijos komisiją sudaro – Dalia Dundžilienė, Kęstutis Sušinskas ir Liudas Šlenys.

PAULIUS RUDALEVIČIUS Pasiūlymas

Palmira ir Vytautas Rudalevičiai, Lietuvoje gyvenantys gydytojai-psichiatrai, siūlo vaikams atostogų ar mokslo metų mainus. Jų 14 m. amžiaus Paulius, katalikas, aktyvus moksleivis sporte, muzikoje, vaidyboje, norėtų 1-2 mėnesius arba net ir vienerius mokslo metus, praleisti Kanadoje lietuvių ar kanadiečių šeimoje. Minimi gydytojai tokiomis pat sąlygomis galėtų priimti į savo namus mokinį. Rašyti adresu: P. Zadeikos 28-28, 2035 Vilnius, Lietuva, tel. 370-2-483233.

Vyriausias modernių ryšių (telekomunikacijos) vedėja-as Lietuvoje

US West bendrovei LINTEL reikalingas-a modernių ryšių (telekomunikacijos)

vedėja-as aukštomis pareigoms. Darbas Lietuvoje trejų metų laikotarpiui.

REIKALAVIMAI:

- tvirtas pagrindas modernių ryšių (radio, televizijos, telegrafo) srityje
- pajėgumas dirbti aukštuosiuose vadybos sluoksniuose
- pirmenybė dirbusiems-oms tarptautinėje plotmėje
- sugebėjimas vadovauti grupiniu ("team") principu
- stipri lietuvių kalba

Kreiptis adresu: US West Overseas Operations, Attn.: L. Harris, P. O. Box 6540, Englewood, CO 80155-6540. Tel. 303-754-4308, FAX 303-649-4630.

GINTARAS EXPRESS

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9 (Prie High Park požeminės stoties).

Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.

Siuntiniai laivu:

1 kubinė pėda \$7.00 plus \$14 pristatymas arba
1 kg \$1.20 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:

1 kg \$5.50 plus \$14 pristatymas

Siuntiniai priimami bet kokiame ipakavime. Ir laivu, ir lėktuvu siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.

Visi Jūsų siuntiniai, siunčiami per GINTARAS EXPRESS nemuituojami. Siūlome Jums šventinės gėlių puokštes bei paruoštus maisto siuntinius iš Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų.

Kelionės į Lietuvą ir iš Lietuvos: nuo \$1050

Mūsų darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v. (pirmadieniais-penktadieniais); 10 v.r. – 4 v.p.p. (šeštadieniais)
Mūsų atstovai: Kitchenery, Waterloo, Guelph, Cambridge Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966; Londone: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

Naujas adresas

1553 Hurontario Street, (i pietus nuo QEW)

Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: (905) 271-7171

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

(Priešais Lietuvių namus)

Tel.: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth. (Orthodontist)

2373 Bloor Street West
(Prie Jane St.)

Telefonas
763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2
(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West,

Toronto, Ontario
M6P 1A6

Istaigos telefonas

(416) 532-3443

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3

Tel. (416) 762-7393

Fax (416) 763-0674

Atstovybės Lietuvoje naujas
adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje
nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 61 71 62
Fax (3702) 22 63 68

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų
vertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos
patarnavimai.
Lietuvių kalba
patarnauja
V. Drešeris ir
Rima (Petkutė)
Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai
visose pirkimo ir
pardavimo srityse.
Kreiptis į Valterį
ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

– mortgičių
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į
Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

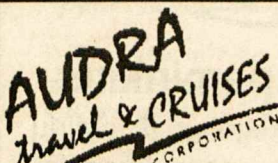
Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

Vienintelis Kanadoje

lietuviškas kelionių biuras

kviečia keliauti kartu!

Keliaukite į Lietuvą

geriausiomis kainomis patogiais FINNAIR, KLM, LH lėktuvais bei Canada 3000 ekskursiniais (chartered) lėktuvais. Kelionės su FINNAIR į Vilnių ir Kauną kiekvieną penktadienį. Skrydžiai nuo gegužės 20 d. iki rugsėjo 30 d. 1994 m. Žemesnės kainos, perkant bilietą iš anksto. Kelionės su KLM (Olandų oro linija per Amsterdamą) Kelionės – kiekvieną pirmadienį, trečiadienį, šeštadienį.

DAINŲ ŠVENTĖS grupė

išvyksta KLM lėktuvu liepos 2 d.

Speciali kaina – \$1 239 (kan.)

Smulkesnių žinių teiraukitės: tel. (416) 533-8443

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą
- Sveikatos ir kelionių draudimus
- Persiųsti pinigus ir vaistus giminėms
- Keliones lėktuvais bei traukiniais
- Keliones pramoginiams laivams
- Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus
- Keliones į sveikatingumo sanatorijas

Pensininkams nuolaida

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

TORONTONT

Anapilio žinios

— Mūsų parapijos atstovai dalyvavo Išganytojo parapijos klebono kun. P. Dilio išleistuvėse-atsisveikinime. Padėjo jam už ekumeninę dviasią ir palinkėjo Visagallo palaimos tolimesniam gyvenime.

— Birželio 21, antradienį, palaidotas a.a. Antanas Sprainaitis, 83 m. amžiaus.

— KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyrius "Vaiko tėviškės namų" statybai Lietuvoje pasiuntė \$11,000.

— Gerojo Ganytojo šventovės šventinio metinės ir misijos atleidai bus birželio 26, ateinančią sekmadienį, Wasagoje. Iškilmingos pamaldos bus 11 v.r., o po jų – pabendravimas ir vaisės su puikia muzika.

— Toronto arkivyskupas yra parąšęs ganytojišką laisvą ryšium su angliu kalba išleistu Pasaulio katalikų katekizmu. Laiško kopijos padėtos šventovės prieangyje.

— Mišios birželio 26, sekmadienį, 9.30 v.r. už Vanagų ir Vaitkevičių mirusių, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už a.a. Emą Javiene ir Jakubcevičių mirusių.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietė dalyvavo 150 asmenų.

— LN valdybos posėdis įvyks birželio 23, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— LN reikalingas darbininkas pastato priežiūrai. Kreiptis į LN raštinę tel. 532-3311.

— Birželio 21 d. Lietuvių namai aptarnaus svečius Karavane Prisikėlimo parapijos patalpose.

— Visi svetainės "Lokys" nariai bei pagedaujantys jais tapti kviečiami birželio 24, penktadienį, 7.30 v.v. ir birželio 26, sekmadienį 1 v.p.p. ateiti į "Lokį" pasiklausyti dainininkės Lilijos Turaitės atliekamos lietuviškos programos.

— Birželio 26, sekmadienį, 1 v.p.p. sekycioje įvyks LN vyrų būrelio valdybos posėdis. Negalintieji dalyvauti prašomi pranešti T. Stanuliui tel. 231-4937.

— Birželio 28, antradienį, 7 v.v. įvyks LN visuomeninės veiklos komiteto posėdis. Negalintieji dalyvauti praneša LN vedėjai tel. 532-3311.

— Liepos 10, sekmadienį, 12 v. LN vyrai ir Lietuvos namai rengia gegužinę Boyd Conservation vietovėje, Cliffsde 2, Woodbridge, Ontario. Numatyta įdomi programa. Kviečiame visus, ypač jaunimą, dalyvauti sporto varžybose. Autobusas išeis nuo LN 12 v. ir 12.05 v.p.p. nuo "Vilniaus" namų. Grįš 5 v.p.p. Norintieji vykti registruojasi LN raštinėje pas vedėją Daną Simonaitytę-Sysak tel. 532-3311.

— Rugsėjo 13-20 d.d. Wasagoje rengiama LN poilsio stovykla. Dėl rezervacijų skambinti A. Sukauskui (stovyklos komendantui) tel. 614-7739 arba E. Bartminui tel. 240-0490.

Aukos Slaugos namams

LN visuomeninės veiklos komitetas iš suorganizuoto vartotų drabužių ir daiktų išpardavimo padarė \$670.28 pelno. Komitetas nuoširdžiai dėkoja tautinių šokių grupei "Atžalynas", LN kultūros komisiškai, LN moterų ir vyrų būreliams, administracijai ir visiems prie šio renginio prisidėjusiems.

A.a. O. Delkaus atminimui aukkojo: \$65 — P. & J. Dovidaičiai; \$50 — L. & J. Adomavičiai. Iš viso statybos fonde yra \$977,459.07. (Patikslinimas: Praeitais savaitės pranešime teisinga suma — \$976,673.79). Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

REIKALINGA skautų stovyklavietei "Romuva" benzinu varoma žolei pjauti mašina bei kiti įrankiai (kastuvai, grėbliai, plaktukai, kirviai ir kt.). Jei kas galėtų pagelbėti, prašom skambinti Mariui Rusinui tel. 905-848-0320.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"

Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

ROYAL LEPAGE

Residential Real Estate Services
5110 Dundas Street West,
Etobicoke, Ontario M9A 1C2

Bus.: (416) 231-3000 (24 hr.)

Fax: (416) 231-4937

Res. (416) 231-6993

Mėgėjams prabangaus gyvenimo Scarlett Rd. — Lambton Square. Didelis 3-jų miegamųjų butas su visa eile naujų pagerinimų, įskaitant marmurines grindis, balkoną, šildomą baseiną ir t.t. Dėl platesnių informacijų skambinti tel. 231-3000.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Tarptautinis karavanas Toronte, kuriame lietuviai dalyvauja su paviljonu "Vilnius", vyksta nuo birželio 17 iki birželio 25 d. Paviljoną "Vilnius" mūsų patalpose šiemet suorganizavo Danelės Didžbalienės vadovaujamas komitetas, sudarytas iš Suvalkų krašto Kanados lietuvių išeivijos sambūrio. Parodos tema yra "Kryžių kalnas", kuriame yra daugiau kaip 200 įvairaus dydžio kryžių. Parodą surengė V. Siminkevičienė. Paviljono pelnas, jei jo bus, skiriamas Punksko lietuvių šventovės atnaujinimui.

— Birželio 15 palaidotas a.a. Stanislovas Bartuška, 73 m.

— Susituokė Dana Dirmantaitė ir Aras Sužiedėlis.

— Kun. Edis Putrimas yra išvykęs iš parapijos ir grįš birželio 29 d.

— Registracija į vasaros stovyklas dar vyksta. Registracijos blankus galima gauti parapijos raštineje. Lietuviškai kalbantiems vaikams stovykla bus liepos 10-23 d.d., lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams stovykla bus liepos 24 — rugsėjo 6 d.d. Stovyklas organizuoja Lina Kuliavienė tel. 766-2996.

— T. Gregory Botte, OFM, lietuviams gerai žinomas iš jau vykusių kelionių, organizuoja kelionę į Liudą ir Fatimą rugsėjo 12-27 d.d. (Kelionės kaina — \$2,980) ir kitą kelionę į Šv. Žemę spalio 4-18 d.d. (Kelionės kaina \$3,120). Daugiau informacijų galima gauti pas T. Gregory tel. 536-8195 ar pas kleboną. Jei atsirastų didesnis skaičius parapijiečių, norinčių keliauti, vienas iš parapijos kunigų ar klebonas juos palydėtų.

— Mišios birželio 26, sekmadienį, 8.30 v.v. — už a.a. Anelę ir Praną Vaserius; 9.20 v.v. — už a.a. Juozą Gegužį; 10.15 v.v. — už Kuodžių šeimos mirusių, a.a. Edvardą Sabaliauską ir a.a. Aldoną Kerutytę; 11.30 v.v. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

A.a. Antanas Slabosevičius mirė birželio 20 d. Palaidotas iš Prisikėlimo parapijos Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

A. a. Osvaldui Delkui mirus, užjausdami žmoną Ireną ir šeimą, Ona ir Bronius Sergaučiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

A.a. Vytauto Juodišiaus 15 metų mirties (1979 m. birželio 29 d.) prisiminimui, žmona O. Juodišienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$100.

V. E. Kriščiūnai po \$300 aukkojo: Šv. Kazimiero kolegijai Romoje, Vysk. P. Baltakio fondui, Adomo Jakšto spaustuvei Lietuvoje ir ateitininkų stovyklai Lietuvoje.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukkojo: \$50 — B. Abromaitienė.

REIKALINGA rusiškai kalbanti auklė 6 dienom per savaitę, kuri atliktų ir namų ruošos darbus. Skambinti tel. 416-781-3271 nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p.

LANKANTIS Lietuvoje, kosmetinių operacijų klausimais kreiptis į plastinės chirurgijos specialistą prof. dr. Viktorą Baltaitį. Informacija Vilniuje tel. 74 24 24.

IŠNUOMOJAMAS gražus ir švarus dviejų miegamųjų butas Jane gatvės rajone į šiaurę nuo Shepherd gatvės. \$645 į mėnesį. Į kainą įeina mokestis už elektrą, apšildymą ir kt., taip pat už automobilio pastatymą. Arti parduotuvių. Skambinti tel. (416) 742-5254, (416) 749-2319.

IEŠKAU patikimos, energingos moters prižiūrėti 2 vaikus bei atlikti namų ruošos darbus. Turi kalbėti rusiškai ir gyventi mano namuose. Labai geros sąlygos. Skambinti tel. 905-764-8398 po 2 v.p.p.

JAUNAS VYRAS, stropus ir patyręs dažytojas atlieka įvairius (mažus ir didelius) namų vidaus dažymo darbus greitai, švariai ir sąžiningai. Skambinti Linui tel. 416-767-8987 Toronto.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilį vidų nauju būdu — sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. tel. 503-1687.

Teodoras (Ted) Stanulis

Toronto LN moterų būrelio gegužinė birželio 28 d., 2 v.p.p. Genovaitės Bijūnienės sode. Adresas: 106 Meadowbank Rd., Etobicoke. Visos būrelio narės, buvusios, esamos ir būsimos (su antrom pusėm) maloniai kviečiamos.

KLK Toronto apylinkės tarybos rinkimai įvyks š.m. spalio 23, sekmadienį. Tą dieną už kandidatus bus galima balsuoti Toronto Lietuvių namų, Prisikėlimo parapijos ir Anapilio patalpose. Inf.

"Tėviškės žiburiai" susipažinimui siunčiami ir į Lietuvą, tačiau dėl visiemis žinomų sunkumų ne visi gali laikraštį užsisakyti. Pateikiame pavardes asmenų, kurie su "TŽ" yra susipažinę ir labai norėtų juos gauti: K. Balčiūnas, Taikos g. nr. 148, bt. 35, Vilnius; D. Ruževičienė, Medeiros 9, bt. 33, Vilnius; E. Karalienė, Daukantiškiai, Gelgaudiškio paštas, Šakių rajonas; A. Mykolaitis, Naujoji 62-52, Alytus. "TŽ" prenumerata paprastu paštu \$38 metams. Jei kas galėtų aukščiau paminėtiems asmenims užsakyti laikraštį, jie būtų labai dėkingi.

A. a. Jono Dambrausko vienerių metų mirties prisiminimui E. ir G. Kuchalskiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$25.

A. a. Antano Repcio atminimui vietoje gėlių H. Kairienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

A. a. Mykolui Repečkaiti mirus, užjausdami žmoną Ievą, Ona ir Bronius Sergaučiai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

A. a. Povilo Raudžio dešimties metų mirties prisiminimui Elena Raudienė "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$100.

Kanados lietuvių fondo valdyba, išrinkta 1994 m. gegužės 31 d. Toronte, birželio 14 d. posėdyje pasiskirstė pareigoms: B. Saplys — pirm., G. Ignaitytė — vicepirm., dr. A. Pabedinskis — ižd., A. Nausėdas — sekr., K. Deksnys — narys. Administratoriumi lieka A. Juozapavičius.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" kelionei į Lietuvą paremti aukėjo: \$300 — KLK moterų dr. jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius; \$200 — Edis ir Aldona Bubuliai; \$30 — "Atžalynas". Nuoširdžiai dėkojame už aukas. K.

A. a. Valerija Anysienė-Bielskytė, globojama dukters Gražinos, po trumpos ligos mirė birželio 13 d. Douglas Memorial ligoninėje Fort Erie, Ont., sulaukusi 89 m. amžiaus. Palaidota birželio 18 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. šalia anksčiau mirusio savo vyro dr. Martyno Anyso. Laidotuvių apeigas atliko kun. P. Dilys ir kun. Alg. Žilinskas, dalyvaujant gausiam būriui giminių, artimųjų bei bičiulių.

Giliame liūdėsyje lieka dukutė dr. Gražina Slavėnienė su vyru dr. Julium, iš Buffalo, NY, sūnus dr. Jurgis Anysas su žmona Dalia iš Čikagos, vaikai dr. Paulius Slavėnas iš Buffalo, NY, vyro brolio Jono Anyso našlė Ada Anysienė iš Kalgario, Išė Anysaitė-Šalkauskienė ir dr. Kęstas Šalkauskas iš Kalgario su šeima, krikšto dukta Aldona Sklėriūtė-Raulinaitienė su šeima, iš Klivlando, kun. Povilas Dilys, Halina Diliėnė, visa Dilių šeima, kiti giminių ir draugai.

Torontiečiams velionė pažįstama kaip "TŽ" bendradarbė, daugiausia rašiusi renginių recenzijas bei straipsnius teatro klausimais; drauge su savo vyru 1970 m. išleisdino knygą "Žymios lietuvių moterys"; veikė Mažosios Lietuvos draugijoje, Baltiečių moterų taryboje, rėmė skautus. Jos atminimui yra prašoma aukoti per Baltiečių moterų tarybą (pirm. Irena Meiklejohn) Sibirinių trėmimų fondui arba Mažosios Lietuvos fondui. S.

Dr. Palmira Rudalevičienė — Vilniaus miesto psichoneurologinės ligoninės gydytoja-psichiatrė skaitė paskaitą Toronto Lietuvių namuose birželio 19, sekmadienį, tema "Lietuvos dvasinė sveikata psichiatro akimis". Paskaitoje buvo ne daug klausytojų. G.B.

KULTŪRA

Sveikinimų ir gintaro pardavimas įvyks KARAVANE

Prisikėlimo parapijos Parodų salės prieškambarįje birželio 17-25 d.d.

Parduodami moderniški lietuviški sveikinimai ir mašinių auskarai, apyrankės, karoliai bei žiedai (14 kt, sidabro, pasidabruotų ir kitų)

Kun. Povilo Dilio atsisveikinimo-išleistuvių iš Išganytojo evangelikų-liuteronų parapijos puota įvyko birželio 19, sekmadienį, Toronto Lietuvių namų karaliaus Mindaugo menėje. Atsisveikinimo programai vadovavo Išganytojo parapijos komiteto pirm. E. Steponas. Inž. G. Šernas peržvelgė visą kun. P. Dilio gyvenimą, apibūdino jo krikščionišką ir ekumenišką nusiteikimą širdį bei jo mokslo ir sielovados veiklą Lietuvoje, Vokietijoje, JAV-se ir čia, Toronte. Atsisveikinimo žodį tarė latvių liuteronų kun. J. Calitis, buvęs Išganytojo parapijos klebonas kun. Algimantas Žilinskas ir Išganytojo parapijos komiteto pirm. E. Steponas. Taipgi atsisveikino Kanados lietuvių katalikų centro, Prisikėlimo parapijos ir pranciškonų vardu kun. A. Simanavičius, OFM, o Kanados lietuvių katalikų kunigų, Anapilio sodybos ir Lietuvos kankinių šventovės vardu — kun. J. Staškus. Evangelikų moterų draugijos vardu atsisveikinimo žodį tarė p. Steponienė, o Kanados lietuvių katalikų moterų draugijos vardu — A. Sungailienė. Kun. P. Dilys padėjo visiems jį sveikintiems bei atsisveikinusiems ir sukalbėjo vaišių maldą. Vaišių pabaigoje sveikinimo žodį tarė Kitchener mieste gyvenančio liuteronų vyskupo atstovas. Visiems nuoširdžiai padėkojo kun. P. Dilio dukra iš Čikagos. D.

leško darbo

Neringa Simonavičiūtė, 20 m. amžiaus medicinos slaugė, norėtų savo lėšomis atvykti į Kanadą prižiūrėti sergantį senyvo amžiaus žmogų pusę metų ar ilgiau. Rašyti: Neringa Simonavičiūtė, 5120 Radvilskis, Gedimino g-vė Nr. 17-6, Lietuva — Lithuania.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia

GEGUŽINĘ

su užkandžiais ir programa High Parke, ploto nr. 26, liepos 6, trečiadienį, nuo 11 v.r. iki 4 v.p.p. Bilietus galima įsigyti pas P. Ivanauskienę tel. 416-767-3677 ar S. Derviniene tel. 416-767-5518. Kaina — \$7.

MONTREALQUE

Sibirinių trėmimų iš Baltijos kraštų minėjimas įvyko birželio 12 d., 3 v.p.p. AV parapijos šventovėje. Buvo ekumeninės pamaldos, kuriose dalyvavo labai daug žmonių. Savo žodžiu ir maldomis lietuviams atstovavo kun. Kazimieras Ambrašas, latviams — kun. Gunars Huns, latvių evangelikų-liuteronų Trejybės parapijos klebonas, ir estams — kun. Heino Altosaar. Minėjimo meninę programą atliko AV parapijos choras, kuris puikiai sugiedo šešias giesmes, sužavėjusias estus ir latvius. Chorui dirigavo ir vargonais palydėjo muz. Aleksandras Stankevičius. Choro koordinatorių — Antanas Mickus. Šalia to dviem kūrniais gražiai pasirodė smuikininkas Andris Gutmanis. Po kiekvienos tautybės kunigų kalbėtų maldų buvo sugiedotos tautos himnas. Tai atliko AV

parapijos choras. Minėjimas baigtas Kanados himnu. Parapijos salėje buvo paruošta kavutė, į kurią atsilankę nemažas būrys pamaldose dalyvavusių žmonių. Minėjimą rengė Baltiečių federacijos Montrealio skyriaus estų bendruomenė.

Kanados lietuvių jaunimas ruošiasi į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Montrealio lietuvių jaunimas prašo aukomis jų kelionę paremti. Smulkesnė informacija — AV parapijos salėje.

A.a. Albertas Mercantini mirė, sulaukęs 71 m. amžiaus. Velionis buvo nuoširdus AV šventovės lankytojas ir spautuvininkas, kuris tiek AV parapijai, tiek "Litui" bei kitoms lietuviškoms organizacijoms spausdindavo su didele nuolaida, o kartais ir nemokamai. Iš AV šventovės palaidotas birželio 13 d. B.S.

40 METŲ

NIEKO ypatingo lyginant su istorinėmis sukaktimis.

TAČIAU yra padirbėta, norint išsilaikyti versle,

40 metų įvairiuose krašto ekonominiuose pasikeitimuose bei Kvebeko provincijos politinio nepastovumo svyravimuose.

TODĖL AČIŲ tariame visiems klientams, kurie

ištverė įvairius laiko bandymus, o abejojančius kviečiame pasitikėti.

Su įgyta patirtimi parūpinsime tikslų ir greitą patarnavimą draudimo reikaluose.

JOANA ADAMONIS — Associate Insurance Broker

DONNA SVRAKA — Associate Insurance Broker

PETRAS ADAMONIS — Chartered Insurance Broker

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Tel. 722-3545

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	6.50%	Taupymo — special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	6.75%	Taupymo — su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.00%	Taupymo — kasdienes	1.50%
Term. indėlus:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	5.00%		
180 d. - 364 d.	5.00%	RRIF — RRSP — 1 m. term.	6.50%
120 d. - 179 d.	4.50%	RRIF — RRSP — 2 m. term.	6.75%
60 d. - 119 d.	4.50%	RRIF — RRSP — 3 m. term.	7.00%
30 d. - 59 d.	3.50%	RRIF — RRSP — taup.	2.00%

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines — nuo	7.25%
1 metų	8.00%		
2 metų	8.50%		
3 metų	8.75%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KESTAS

Projektuoju ir gaminu paminklus,

darau skulptūras, portretus, bareljefus iš įvairių medžiagų (granito, vario, plieno, molio, medžio) pagal užsakovo pageidavimus. Skambinti telefonu

905-544-1056

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir "Stainguard".

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI TORONTE

TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

PARDUODAMAS 5 kambarių butas Kaune, II-ame aukšte, su patogumais, gerame rajone. Skambinti kiekvieną dieną po 10 v.vak.; pirmadieniais ir trečiadieniais — visą dieną; šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8-12 val. ryto, tel. 1-312-881-7466.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, suvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronto.

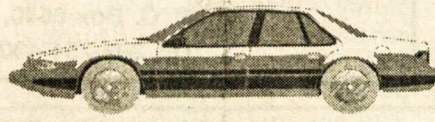
ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

Ateikite ir pamatysite, kas yra už mūsų durų, o grįšite su laimėtu automobiliu!

Scott laidotuvių namų atidarymo proga loterijoje galima laimėti 1994 Chevy Cavalier.

Atidarymas:

birželio 25, šeštadienį, ir birželio 26, sekmadienį, nuo 1 v.p.p. iki 4 v.p.p.

Oficialus atidarymas — šeštadienį, 2 v.p.p.

Garbės viešnia burmistrė Hazel McCallion.

Atsiveskite šeimą ir draugus ap